SBA

SLOVAK | BUSINESS | AGENCY

ANALÝZA NÁKLADOV A PRÍNOSOV K ZÁKONU O OBCHODNOM REGISTRI

PROGRAM SLOVENSKO

Bratislava

2026

Spolufinancovaný Európskou úniou

PROGRAM SLOVENSKO

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vydavateľ: Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2026

Všetky práva vyhradené.

Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou

Obsah

Zoznam tabuliek **4**
Zoznam grafov **4**
1 Popis platného právneho stavu a identifikácia problému **5**
1.1 Základná právna úprava a význam obchodného registra 5
1.2 Procesné lehoty, kompetencie a rozsah právomocí 5
1.3 Zmena právnej úpravy 6
1.3.1 Novela ustanovujúca notárskych registrátorov 7
1.3.2 Aktuálny vládny návrh rekodifikácie právnej úpravy obchodného registra 8
1.4 Identifikácia problému 8
1.4.1 Hlavné problémy v platnom právnom stave a v pripravovaných zmenách 9
1.4.2 Ďalšie problematické aspekty identifikované podnikateľmi v aplikačnej praxi 10
2 Popis problematických aspektov posudzovaného opatrenia **14**
2.1 Vývoj právnej úpravy 14
2.1.1 Vývoj právnej úpravy do noviel 2023 14
2.1.2 Vývoj právnej úpravy od noviel 2023 15
2.2 Právna úprava v súčasnosti 21
2.2.1 Súčasný hybridný model registrácie 21
2.2.2 Súčasné rozdiely medzi súdom a notárom 21
2.2.3 Digitalizácia a prístupnosť údajov 22
2.2.4 Kritické zhodnotenie súčasného stavu 22
2.3 Jednotlivé problematické aspekty skúmanej problematiky 23
2.3.1 Vecný obsah jednotlivých právnych inštitútov 23
2.3.2 Praktické problémy, na ktoré novela ani návrh rekodifikácie nereflektujú 25
2.3.3 Predčasné a rozšírené zavedenie povinností („gold-plating“) 26
2.4 Medzinárodné porovnanie a best practices členských štátov EÚ 29
2.4.1 Príklady dobrej praxe z krajín EÚ a zo sveta 29
2.4.2 Kľúčové zistenia a odporúčania pre Slovensko 32
3 Kvantitatívna analýza **36**
3.1 Meranie vplyvu regulácie 36
3.1.1 Náklady regulácie - Zavedenie možnosti prvozápisu s. r. o. aj notárom (registrátorom), nielen súdom 36
3.1.2 Náklady regulácie - rozšírenie právomoci zapisovať aj zmeny údajov s. r. o. (okrem vybraných výnimiek) 39
3.1.3 Odhadované budúce náklady po schválení príslušných zákonov 40
4 Návrhy riešenia **45**
4.1 Konkrétne riešenia skúmanej problematiky/odporúčania 45
4.1.1 Legislatívne a inštitucionálne odporúčania 45
4.1.2 Digitalizačné a technické opatrenia 45
4.1.3 Administratívne a organizačné opatrenia 46
4.1.4 Finančné a poplatkové opatrenia 46
4.1.5 Legislatívne úpravy zamerané na MSP 47

4.1.6 Ex-post monitoring a hodnotenie dopadov 47
4.1.7 Strategické odporúčania 48
Záver 49
Zoznam zdrojov 50

Zoznam tabuliek

Tab. č. 1: Aktuálne platné zmeny (novela 268/2023 a vyhlášky 389/2023, 302/2024, 301/2024) 16
Tab. č. 2: Navrhované zmeny (rekodifikácia OR - UV-32240/2025) 18
Tab. č. 3: Problematické aspekty právnych inštitútov úpravy a navrhovanej úpravy OR 24
Tab. č. 4: Gold-plating v návrhu rekodifikácie OR vo vzťahu k rámcu BRIS a smerniciam (EÚ) 2017/1132 a 2019/1151 27
Tab. č. 5: Porovnanie systémov obchodných registrov - medzinárodné best practices 30
Tab. č. 6: Nákladovosť prvoregistrácie s. r. o. pri rôznych subjektoch registrácie 37
Tab. č. 7: Negatívne náklady pre MSP 37
Tab. č. 8: Pozitívne náklady pre MSP 38
Tab. č. 9: Porovnanie nákladovosti realizácie zmien prostredníctvom notára a registrového súdu 39
Tab. č. 10: Počet realizovaných zmien v obchodnom registri 41
Tab. č. 11: Súhrnné vyčíslenie dopadu na MSP (podnikateľské prostredie) 43

Zoznam grafov

Graf č. 1: Náklady a prínosy zavedenia registrácie prostredníctvom notárov 38
Graf č. 2: Podiel realizácie zmien v obchodnom registri podľa registrátora 39
Graf č. 3: Počet omeškaní a nespracovaných žiadostí podľa rokov a krajov 42

1 Popis platného právneho stavu a identifikácia problému

1.1 Základná právna úprava a význam obchodného registra

Obchodný register Slovenskej republiky predstavuje **verejný zoznam vedený štátom**, do ktorého sa zapisujú zákonom ustanovené údaje o podnikateľských subjektoch, a to predovšetkým o obchodných spoločnostiach, družstvách, podnikoch zahraničných osôb, ako aj o ďalších právnických osobách, pre ktoré to ustanovuje zákon. Jeho právnym základom je **zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov**[1] (ďalej len „**zákon o OR**“).

Zákon o OR upravuje:
- vedenie obchodného registra,
- konanie o zápise, zmene a výmaze údajov,
- okruh subjektov, ktoré sú povinné zapísať sa do registra,
- ako aj pôsobnosť registrových súdov a notárov ako registrátorov.

Právna povaha obchodného registra je dvojitá:
1. **Konštitutívny účinok** pri vzniku právnickej osoby (napr. spoločnosť s ručením obmedzeným - s. r. o. - vzniká až zápisom do OR).
2. **Deklaratórny účinok** pri zmene údajov (napr. zmena štatutára).

Obchodný register plní zároveň funkciu informačnú, keďže údaje zapísané do registra sú verejné a dostupné prostredníctvom online systému Ministerstva spravodlivosti SR (ďalej len „MS SR“).

1.2 Procesné lehoty, kompetencie a rozsah právomocí

Zákon o OR v § 8 ods. 1 ustanovuje, že ***registrový súd vykoná zápis v lehote dvoch pracovných dní od doručenia návrhu na zápis***, ak sú splnené podmienky podľa § 6 až 7a. V prípade cezhraničnej premeny sa zápis vykoná v lehote 21 dní od podania návrhu.

V praxi sa táto lehota často nedodržiavala, najmä v dôsledku preťaženia registrových súdov a personálnych kapacít, čo mala zmeniť **novela zákona o OR č. 268/2023 Z. z.**[2]**, účinná od 1. novembra 2023,** ktorá zaviedla možnosť ***vykonávať registráciu aj notármi ako registrátormi***, čím sa popri registrových súdoch rozšíril okruh subjektov oprávnených vykonávať zápisy. Táto úprava však nestanovila presnú lehotu pre notárov a ani podľa **vyhlášky MS SR č. 389/2023 Z. z.**[3]**, účinnej rovnako od 1. novembra 2023**, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o obchodnom registri, ***notár (registrátor) nemá explicitne ustanovenú lehotu na vykonanie zápisu***. Podľa pozorovaní z aplikačnej praxe sa

[1] Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o OR), v aktuálnom znení, dostupný v Zbierke zákonov SR a na portáli Slov-Lex: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/530/

[2] Zákon č. 268/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinný od 1. novembra 2023. Dostupné na portáli Slov-Lex: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/268/

[3] Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 389/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri, účinná od 1. novembra 2023. Dostupné na portáli Slov-Lex: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/389/

reálna doba vykonania zápisu prostredníctvom registrových súdov v niektorých prípadoch stále pohybuje v rámci niekoľkých týždňov.

Vyhláška MS SR č. 302/2024 Z. z.[4], **účinná od 1. januára 2025**, tento režim zachováva a zároveň ***rozširuje pôsobnosť notárov aj na zmeny zapísaných údajov o spoločnostiach*** (s výnimkou zložitých prípadov, akými sú premeny, cezhraničné premeny alebo zmena právnej formy).

Pripravovaná **rekodifikácia zákona o obchodnom registri schválená uznesením vlády SR č. UV-32240/2025**[5] nadväzuje na predchádzajúce zmeny a sleduje cieľ ďalej zvýšiť predvídateľnosť a právnu istotu podnikateľov prostredníctvom zrýchlenia a plnej digitalizácie registračných procesov. Návrh nového zákona ***zachováva dvojdňovú lehotu na vykonanie registrácie*** (§ 58), ktorá sa po novom má ***výslovne vzťahovať na konanie oboch subjektov - registrové súdy aj notárov (registrátorov)***. Ak sú splnené zákonné podmienky, registrácia sa vykoná v lehote dvoch pracovných dní od doručenia návrhu, pričom v osobitných prípadoch možno túto lehotu predĺžiť najviac o desať dní - so súhlasom predsedu registrového súdu alebo prezidenta Notárskej komory SR. **Účinnosť** nového zákona sa **na základe verzie schválenej vládou SR dňa 5. novembra 2025** navrhuje **od 17. augusta 2026.**[6]

V praxi registrové súdy (najmä Mestský súd Bratislava III., ktorý spravuje väčšinu zápisov pre Bratislavský kraj) dlhodobo čelia vysokému nápadu podaní, čo vedie k predlžovaniu registračných konaní. Pred rokom 2023 registrové súdy, najmä predmetný Mestský súd Bratislava III., dlhodobo čelili výraznému nápadu podaní, čo sa v praxi prejavovalo predlžovaním registračných konaní. Na túto situáciu upozorňuje aj dôvodová správa k novele zákona č. 268/2023 Z. z., ktorá konštatuje preťaženie registračnej agendy[7], čo spôsobovalo podnikateľom výrazné ťažkosti pri zakladaní spoločností alebo vykonávaní zmien v registri, napr.:

- podnikateľská činnosť nemohla byť riadne zahájená bez zápisu do OR,
- zmena štatutárneho orgánu nebola známa voči 3. osobám (napríklad bankám), kým nebola zapísaná,
- investori a obchodní partneri mali obmedzenú možnosť overiť si aktuálne údaje.

1.3 Zmena právnej úpravy

V ostatných rokoch dochádza v oblasti obchodného registra k významným legislatívnym zásahom, ktorých cieľom je zefektívniť a zrýchliť registračné procesy, reagovať na pretrvávajúce problémy s dodržiavaním lehôt a zároveň zosúladiť slovenskú právnu úpravu s požiadavkami digitalizácie podnikateľského prostredia v EÚ. Kľúčovými medzníkmi týchto zmien sú **novela zákona o OR č. 268/2023 Z. z., ktorá zaviedla inštitút notárskych**

[4] Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 302/2024 Z. z., ktorou sa mení vyhláška č. 389/2023 Z. z., účinná od 1. januára 2025. Dostupné na portáli Slov-Lex: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2024/302/

[5] Materiál Ministerstva spravodlivosti SR „Návrh zákona o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov“, schválený vládou SR dňa 5. novembra 2025. Dostupné na portáli Rokovania vlády SR: https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/31298/1

[6] V čase písania Analýzy nákladov a prínosov nebol zákon ešte schválený parlamentom.

[7] Ministerstvo spravodlivosti SR vo verejne dostupných materiáloch nezverejňuje štatistiky o priemernej dĺžke registračných konaní. Dôvodová správa k zákonu č. 268/2023 Z. z. uvádza preťaženie registrových súdov, nie však časové údaje. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/268

registrátorov, a **aktuálny návrh rekodifikácie právnej úpravy OR,** pripravovaný MS SR od roku 2024.

1.3.1 Novela ustanovujúca notárskych registrátorov

Na pretrvávajúci problém dlhodobého nedodržiavania lehôt reagovala **novela zákona o OR č. 268/2023 Z. z.** (ďalej len „**novela OR 2023**“), ktorá zaviedla inštitút **registrátora**, ktorým je ktorýkoľvek notár podľa zákona č. 323/1992 Z. z.[8] o notároch a notárskej činnosti. Tento krok umožnil, aby sa popri registrových súdoch mohli na zápisoch podieľať aj notári, čím sa zvýšil počet subjektov oprávnených na registráciu údajov.

Novela OR 2023 zároveň stanovila, že notár pri výkone registrácie:
- preveruje splnenie zákonných podmienok,
- vyhotovuje notársku zápisnicu o splnení podmienok,
- zabezpečuje uloženie listín do zbierky listín.

Ustanovenie o **notároch ako registrátoroch** sa do zákona o obchodnom registri dostalo **až počas legislatívneho procesu** - konkrétne **cez pozmeňujúci návrh Ústavnoprávneho výboru[9]** Národnej rady SR k vládnemu návrhu zákona schválenému pod č. 268/2023 Z. z., bez predchádzajúcej odbornej diskusie či posúdenia vplyvov. Tento návrh bol prerokovaný na 165. schôdzi výboru dňa 8. júna 2023 a schválený ako bod 3 - nový § 7b „Osobitné ustanovenia k registrácii registrátorom“, ktorý umožňuje, aby registráciu údajov do obchodného registra vykonával aj notár ako registrátor. Aj to je jeden z dôvodov, prečo je nevyhnutné ku tejto zásadnej zmene - zavedenie notárov-registrátorov - vykonať Analýzu nákladov a prínosov: daná úprava má výrazný vplyv na podnikateľské prostredie, avšak nebola predmetom novely v čase verejného medzirezortného pripomienkového konania, a teda k nej nebola vypracovaná ex ante analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, čím **vznikol deficit v hodnotení ekonomických a administratívnych dopadov**. Zákon bol následne schválený parlamentom so zmenami a doplnkami uvedenými v prílohe uznesenia výboru, a ustanovenie o notároch registrátoroch nadobudlo **účinnosť 1. novembra 2023.**

Súčasťou implementácie bola aj **vyhláška MS SR č. 389/2023 Z. z. o registrácii údajov do obchodného registra registrátorom** (ďalej len „**vyhláška 389/2023**“), ktorá detailne upravila technické a procesné aspekty činnosti notárov ako registrátorov.

S účinnosťou **od 1. januára 2025** sa na základe novely vyhlášky MS SR č. 389/2023 cez vyhlášku MS SR č. 302/2024 Z. z.[10] **kompetencie notárov rozšírili aj na zmeny údajov o spoločnostiach**, s výnimkou zložitých prípadov, akými sú premeny, cezhraničné premeny alebo zmena právnej formy.

[8] Zákon č. 323/1992 Z. z. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), v aktuálnom znení, dostupný v Zbierke zákonov SR a na portáli Slov-Lex: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/323/

[9] Ustanovenie o notároch ako registrátoroch bolo doplnené do návrhu zákona o obchodnom registri až počas legislatívneho procesu, a to prostredníctvom pozmeňujúceho návrhu Ústavnoprávneho výboru NR SR. Pozri dokument ÚPV NR SR, dostupný na: https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=531097

[10] Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 302/2024 Z. z., ktorou sa mení vyhláška č. 389/2023 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o obchodnom registri; účinná od 1. januára 2025. Dostupné na portáli Slov-Lex: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2024/302

Zavedenie inštitútu registrátorov bolo zároveň sprevádzané úpravou ich **odmeňovania. Vyhláška MS SR č. 390/2023 Z. z.**[11], účinná od 1. novembra 2023, doplnila do vyhlášky MS SR č. 31/1993 Z. z.[12] o odmenách a náhradách notárov nový § 14b, ktorým sa stanovila fixná odmena notára za výkon registrácie vo výške **38 EUR**, a pri **prvozápise akciovej spoločnosti 263 EUR**. Táto úprava bola následne **zrušená vyhláškou MS SR č. 301/2024 Z. z.**[13], účinnou od **1. januára 2025**, ktorá **vypustila § 14b** a zaviedla nové sadzby v **Prílohe A - 150 EUR** za osvedčenie splnenia podmienok pre **prvý zápis spoločnosti s ručením obmedzeným**, **45 EUR** za osvedčenie splnenia podmienok pre **zápis zmeny zapísaných údajov** (plus pridružené poplatky zo sadzobníka a DPH).

Tieto zmeny predstavujú **nový náklad pre podnikateľov**, najmä **mikro, malé a stredné podniky** (ďalej len „MSP“), a sú kľúčové pre hodnotenie **ekonomických dopadov reformy obchodného registra**.

1.3.2 Aktuálny vládny návrh rekodifikácie právnej úpravy obchodného registra

Na skúsenosti z aplikačnej praxe po zavedení inštitútu notárskych registrátorov nadväzuje **aktuálny návrh rekodifikácie zákona o obchodnom registri**, ktorý MS SR zverejnilo v roku **2024 a vláda schválila 5. novembra 2025** (ďalej len **„rekodifikácia OR“**). Cieľom pripravovanej úpravy je **komplexné prepracovanie systému registrácie právnických osôb** a jeho **úplná digitalizácia** v súlade s princípmi **jednotného digitálneho trhu EÚ** a smernicou **(EÚ) 2019/1151 o digitalizácii zakladania spoločností**.

Rekodifikácia OR sleduje viacero cieľov:
- zjednodušenie a zrýchlenie registračných procesov,
- rozšírenie digitalizácie a automatizácie podávania návrhov,
- zvýšenie právnej istoty prostredníctvom jednotného elektronického rozhrania,
- zefektívnenie kontroly výkonu registrácie.

Zároveň sa počíta s **prepojením obchodného registra s registrom partnerov verejného sektora, registrom mimovládnych organizácií a registrom konečných užívateľov výhod**, čo má prispieť k transparentnosti podnikateľského prostredia a k zníženiu administratívnej záťaže. Detailom návrhu rekodifikácie OR sa venuje kapitola B tejto analýzy.

1.4 Identifikácia problému

Aj napriek uvedeným zmenám zostávajú **zásadné problémy**, ktoré odôvodňujú vypracovanie analýzy nákladov a prínosov aktuálnej právnej úpravy fungovania obchodného registra a pripravovanej rekodifikácie OR (UV-32240/2025).

[11] Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 390/2023 Z. z., účinná od 1. novembra 2023. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/390/

[12] Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov, v aktuálnom znení. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/31/

[13] Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskelej republiky č. 301/2024 Z. z., účinná od 1. januára 2025. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2024/301/

1.4.1 Hlavné problémy v platnom právnom stave a v pripravovaných zmenách

Na základe analýzy súčasného fungovania obchodného registra, dostupných štatistických údajov a hodnotenia pripravovaných legislatívnych zmien možno identifikovať nasledovné problematické okruhy:

1. **Nedodržiavanie zákonnej lehoty na zápis**
   - Zákon o OR ustanovuje lehotu **2 pracovných dní** (§ 8 ods. 1 zákona o OR).
   - V praxi registrové súdy túto lehotu dlhodobo nedodržiavajú. Dôvodová správa k novele zákona č. 268/2023 Z. z. konštatovala dlhodobé preťaženie registrových súdov, čo sa v praxi prejavovalo predlžovaním registračných konaní[14].
   - Tento stav spôsobuje **právnu neistotu** (napr. spoločnosť už reálne prevádzkuje určitú živnosť, ale zápis nového predmetu podnikania v OR neexistuje, t. j. podniká nelegálne) a obmedzuje podnikateľov pri uzatváraní zmlúv či získavaní financovania.

2. **Preťaženie registrových súdov a rozdielna prax medzi krajmi**
   - Najväčšie zaťaženie dlhodobo vykazuje **Mestský súd Bratislava III.**, ktorý rieši viac než tretinu všetkých podaní v SR.
   - Rozdielna miera vybavovania v regiónoch spôsobuje nerovnosť medzi podnikateľmi podľa sídla spoločnosti.
   - Nedostatočná personálna kapacita a technické vybavenie súdov priamo ovplyvňujú kvalitu služieb.

3. **Nedostatočná digitalizácia a duplicita administratívnych úkonov**
   - Elektronický systém obchodného registra síce existuje, avšak procesy nie sú plne digitalizované.
   - Podnikatelia musia opakovane predkladať listiny, ktoré už štát eviduje v iných registroch (register trestov, živnostenský register).
   - Chýba dôsledná integrácia princípu „**jedenkrát a dosť**“.

4. **Finančné a časové náklady pre podnikateľov**
   - Okrem poplatkov za súdne konanie vznikajú podnikateľom dodatočné náklady súvisiace s právnymi službami, notárskymi úkonmi či urgovaním zápisov.
   - Tieto náklady sú obzvlášť citlivé pre MSP, ktoré majú obmedzené finančné rezervy.
   - Oneskorené zápisy navyše spôsobujú nepriame náklady - napr. oneskorené otvorenie bankových účtov, zdržanie pri verejnom obstarávaní alebo strata podnikateľských príležitostí.

5. **Riziká súvisiace s pripravovanými zmenami (vládny návrh zákona o OR - UV-32240/2025[15])**

[14] Ministerstvo spravodlivosti SR vo verejne dostupných materiáloch nezverejňuje štatistiky o priemernej dĺžke registračných konaní. Dôvodová správa k zákonu č. 268/2023 Z. z. uvádza preťaženie registrových súdov, nie však časové údaje. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/268

[15] Materiál Ministerstva spravodlivosti SR „Návrh zákona o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov“, schválený vládou SR dňa 5. novembra 2025. Dostupné na portáli Rokovania vlády SR: https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/31298/1

Aj keď pripravovaná rekodifikácia prináša modernizačné opatrenia, identifikujú sa viaceré riziká:

- **Dodatočné náklady na povinné formy listín:** pri zmene spoločenskej zmluvy, stanov alebo konateľa, či prevode obchodného podielu bude povinná notárska zápisnica alebo advokátska autorizácia. To predstavuje významnú záťaž pre MSP.
- **Technické riziká digitalizácie:** fungovanie nového informačného systému OR je kľúčové; ak nebude včas pripravený, môže dôjsť k ešte väčším prieťahom než dnes.
- **Neistota v poplatkovej politike:** návrh zákona explicitne neupravuje cenové stropy pre notárske odmeny, čo môže viesť k nepredvídateľnému zvyšovaniu cien. Aktuálne platia odmeny - 150 EUR za osvedčenie splnenia podmienok pre prvý zápis s.r.o. a 45 EUR za osvedčenie splnenia podmienok pre zápis zmeny zapísaných údajov (plus pridružené poplatky zo sadzobníka a DPH).[16] Zákon neupravuje ani možný „predatory pricing", t. j. účtovanie notárskych úkonov pod úrovňou stanovených cien, nakoľko s takýmto javom sa v súčasnosti stretávame napríklad pri notárskych úschovách v prospech realitných kancelárií, čo môže viesť k narušeniu prirodzenej súťaže medzi notármi.
- **Administratívne komplikácie pri rezervácii obchodného mena:** nový inštitút (vedený OS Žilina) síce znižuje riziko duplicitného mena, ale zároveň zavádza ďalší poplatok (50 EUR) a krok navyše v procese.

6. **Celková disproporcia medzi deklarovaným cieľom a praxou**
    - Cieľom zmien je znížiť administratívnu a finančnú záťaž podnikateľov. V praxi však mnohé z opatrení (povinné zápisnice, rezervácie) môžu viesť práve k **zvýšeniu nákladov a komplikovanejším procesom**, najmä pre MSP.
    - Kľúčovou výzvou preto bude nastavenie vyváženosti medzi deklarovanými prínosmi (rýchlosť, právna istota, digitalizácia) a reálnymi dôsledkami pre prax.

1.4.2 Ďalšie problematické aspekty identifikované podnikateľmi v aplikačnej praxi

Okrem vyššie uvedených systémových nedostatkov identifikovaných legislatívnou analýzou poukazujú podnikatelia a právni zástupcovia aj na viacero praktických problémov pri fungovaní obchodného registra. Tieto otázky majú prevažne **technicko-procesný charakter** - nevyplývajú priamo zo zákona, no v praxi významne ovplyvňujú dostupnosť služieb, právnu istotu a administratívnu záťaž, najmä malých a stredných podnikov, pričom novela zákona má stále možnosť tieto problémy (alebo časť z nich) vyriešiť či významne obmedziť.

7. **Dostupnosť elektronických schránok pre zahraničných štatutárov**
    - Zahraničné fyzické osoby zapísané ako štatutári nemajú spravidla technickú možnosť aktivovať a využívať elektronickú schránku na doručovanie úradných dokumentov, keďže **prístup do systému slovensko.sk je podmienený autentifikáciou prostredníctvom slovenského eID alebo eID pre cudzincov.** Tento autentifikátor však získajú len osoby s udeleným pobytom na území SR. Príklad: Ak je konateľom spoločnosti občan EÚ bez trvalého alebo prechodného pobytu v SR, nemôže požiadať o vydanie slovenského eID ani o eID pre cudzinca, pretože nemá pobytové oprávnenie. Nemá teda prístup do svojej elektronickej schránky na portáli slovensko.sk, a nemôže prijímať úradné oznámenia od registrového súdu či ministerstva. Spoločnosť musí preto poveriť

[16] Príloha k Vyhláške č. 31/1993 Z. z. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/31/20250101#prilohy.priloha-priloha_k_vyhlaske_c_31_1993_z_z.oznacenie

slovenského advokáta alebo iného štatutára s eID, ktorý preberá doručované rozhodnutia a úradnú komunikáciu v jej mene.

- V praxi preto zahraniční štatutári často **využívajú právne zastúpenie, čo zvyšuje administratívnu a finančnú záťaž**. Riešením tohto problému by bola alternatívna možnosť prihlasovania so systému elektronických služieb obchodného registra, ako aj alternatívny spôsob elektronického podpisovania dokumentov priložených k návrhom na zápis údajov alebo zmeny údajov do obchodného registra.

8. Možnosť doplnenia alebo opravy návrhu

- Ak návrh na zápis obsahuje **formálnu chybu alebo chýbajúcu prílohu**, v praxi **nie je vždy možné jednoducho vykonať jeho doplnenie** priamo v systéme elektronického podania. Príklad: Ak podnikateľ pri podaní návrhu na zápis zmeny sídla spoločnosti omylom nepriloží aktuálny súhlas vlastníka nehnuteľnosti so sídlom alebo zabudne pripojiť listinu o rozhodnutí valného zhromaždenia, systém OR SR mu neumožní chýbajúci dokument dodatočne doplniť. Návrh je preto odmietnutý ako neúplný a podnikateľ musí voči odmietnutiu podať námietky (ako opravný prostriedok), ktorých príprava a podanie sú časovo a administratívne náročné nie len na strane podnikateľa, ale aj registrátora, ktorý sa s námietkami musí vysporiadať. .
- Aj keď vyhláška MS SR č. 389/2023 Z. z. umožňuje registrátorovi požiadať o súčinnosť (§ 3 ods. 2), v prípade registrových súdov dochádza vždy k **odmietnutiu podania a nutnosti jeho opätovného predloženia**, čo predlžuje konanie.

9. Späťvzatie návrhu

- Po odoslaní návrhu na zápis **nie je legislatívne upravený štandardný mechanizmus späťvzatia**, ak sa navrhovateľ rozhodne riešiť registráciu iným spôsobom (napr. prostredníctvom notára). Príklad: Ak podnikateľ podá návrh na zápis zmeny konateľa prostredníctvom portálu slovensko.sk na registrový súd, ale následne zistí, že rovnaký úkon môže vykonať rýchlejšie cez notára ako registrátora, nemá možnosť späťvzatia elektronicky podaného návrhu. Musí preto počkať, kým súd o návrhu rozhodne (spravidla odmietne alebo ho zamietne), až potom môže podať nový návrh prostredníctvom notára.
- Tento nedostatok spôsobuje **predlžovanie konania** a zvyšuje administratívnu náročnosť, najmä pri chybne zvolených typoch podaní.

10. Rozdiely v rozhodovacej praxi registrových súdov

- V rámci jednotlivých registrových súdov **pretrvávajú odlišnosti vo výklade a v posudzovaní formálnych náležitostí listín**. Príklad: Niektoré súdy (napr. v Bratislave) vyžadujú notárske osvedčenie podpisu na zápisnici valného zhromaždenia alebo na vyhlásení konateľa o prijatí funkcie, zatiaľ čo iné (napr. v Žiline alebo v Banskej Bystrici) akceptujú prostý elektronický podpis alebo kvalifikovaný elektronický podpis (KEP) bez notárskeho overenia.
- Podnikatelia preto čelia **nerovnakým požiadavkám** podľa miesta sídla spoločnosti, čo oslabuje právnu istotu a predvídateľnosť rozhodnutí.

11. Rozsah zápisov vykonávaných notármi

- Notári ako registrátori môžu podľa **vyhlášky MS SR č. 302/2024 Z. z.** od 1.1.2025 vykonávať iba **prvý zápis spoločnosti s ručením obmedzeným** a **zápis zmeny údajov s. r. o.**, okrem prípadov premien, cezhraničných premien a zmeny právnej formy. Príklad: Ak podnikateľ prostredníctvom notára zakladá novú s. r. o. alebo mení konateľa či sídlo spoločnosti, notár ako registrátor môže tieto úkony zapísať bez účasti registrového súdu, spravidla v deň podania návrhu. Avšak ak chce spoločnosť napríklad zmeniť právnu formu na akciovú spoločnosť, zlúčiť sa s inou firmou alebo uskutočniť cezhraničnú premenu, ako aj v prípade zápisov zmien údajov o akciových či iných spoločnostiach (napr. pri pomerne častých zmenách v predstavenstve a v dozorných radách) musí návrh na zápis aj naďalej podať na registrový súd, keďže tieto typy konaní nie sú v kompetencii notára.
- Ostatné typy zápisov zostávajú v pôsobnosti registrových súdov, čo zatiaľ obmedzuje efektívne odľahčenie justičného systému.

12. Poplatky za registráciu

- Podľa vyhlášky MS SR č. 301/2024 Z. z. (účinná od 1.1.2025) sú stanovené **odmeny notára**: základná odmena 150 EUR za osvedčenie splnenia podmienok pri prvom zápise s.r.o. a 45 EUR pri zápise zmeny zapísaných údajov. Tieto sumy nezahŕňajú ďalšie pridružené poplatky podľa sadzobníka, DPH ani poplatky za overenie podpisov. **Súdne poplatky** podľa zákona č. 71/1992 Z. z. sú fixne stanovené na 220 EUR za prvozápis a 50 EUR za zmenu údajov, čo v praxi vytvára **odlišné cenové režimy** a znižuje prehľadnosť nákladov. Príklad: Ak podnikateľ zakladá s.r.o. prostredníctvom notára, uhradí 150 EUR odmenu podľa vyhlášky MS SR č. 301/2024 Z. z., ku ktorej sa pripočítava ďalšie poplatky zo sadzobníka vo výške 15,90 EUR, čo spolu predstavuje 165,90 EUR a po pripočítaní 23 % DPH sumu 204,06 EUR. Okrem toho si notár môže účtovať poplatky za osvedčenie podpisov na zakladateľskej listine alebo vyhlásení konateľa, ktoré sa v praxi pohybujú približne 7-10 EUR za podpis (napr. pri troch podpisoch približne 30 EUR). Celková cena za registráciu spoločnosti prostredníctvom notára tak v praxi dosahuje približne 210 - 230 EUR. Detailnejšie porovnanie viď. v kapitole C. Kvantitatívna analýza.
- Tieto rozdiely v poplatkoch a spôsobe úhrady vedú v praxi **k odlišným cenovým režimom a môžu znížiť prehľadnosť nákladov** na registráciu spoločnosti v závislosti od zvoleného postupu (súd versus notár).

13. Zakladanie listín do zbierky listín

- Nie všetky listiny priložené k návrhu sa v praxi automaticky zakladajú do zbierky listín; v niektorých prípadoch **je potrebné osobitné podanie**. Príklad: Pri zápise zmeny konateľa alebo sídla spoločnosti sa síce podáva návrh na zápis zmeny do obchodného registra, avšak listiny ako sú podpisové vzory štatutára sa nezaložia automaticky do zbierky listín. Ak chce podnikateľ, aby boli verejne dostupné, musí ich následne samostatne nahrať prostredníctvom elektronického formulára „Podanie listiny do zbierky listín“, zatiaľ čo ich založenie do zbierky listín by mohlo byť zabezpečené jednoduchým technickým riešením, akým je zaškrtávacie políčko pri vybraných prílohách návrhu na zápis zmien do obchodného registra, ktoré by umožnilo automatické založenie vybranej listiny do zbierky listín . Okrem technického riešenia pripadá do úvahy

aj legislatívne riešenie, t. j. výslovná povinnosť registrátora zabezpečiť založenie listín do zbierky listín v prípade, keď sú mu takéto listiny sprístupnené v rámci konania o zápise do obchodného registra.

- **Automatizácia založenia listín by znížila administratívnu záťaž a skrátila celý proces** registrácie zmien.

14. Duplicitné podania pri zmene spoločníka a konečného užívateľa výhod (KÚV)

- Zmena spoločníka a súvisiaca zmena KÚV si v súčasnosti vyžaduje **dve samostatné podania**, hoci často môže ísť o veci vecne prepojené. Tieto konania prebiehajú v odlišných informačných systémoch (register právnických osôb a register partnerov verejného sektora), a preto nie sú automaticky prepojené. Príklad: V praxi to znamená, že pri jedinej zmene (napr. prevode obchodného podielu jediného spoločníka) musí podnikateľ vykonať dve samostatné podania **a dodržať lehoty v oboch registroch.** Ak by navrhovateľ pri podaní návrhu na zápis zmien do obchodného registra sám prehlásil, že novo zapisovaná osoba je zároveň novým konečným užívateľom výhod, vylúčila by sa tým potreba podávania ďalšieho návrhu na zápis zmeny údajov o konečnom užívateľovi výhod, hoci je takýto návrh oslobodený od súdneho poplatku.
- Ich **zjednotenie by viedlo k zníženiu administratívnej aj finančnej náročnosti** a k efektívnejšiemu spracovaniu údajov.

15. Dostupnosť historických údajov

- Aktuálne výpisy z obchodného registra sú voľne dostupné na webovom portáli OR avšak **archívne a historické údaje** vo výpise z obchodného registra, ktorý je použiteľný na právne účely, nie sú. Príklad: Ak podnikateľ žiada zahraničnú banku o úver alebo audítora o potvrdenie vlastníckej štruktúry a potrebuje doložiť, kto bol konateľom alebo spoločníkom spoločnosti v roku 2018, tieto informácie získa len z webového portálu OR SR, ktorý zobrazuje aj historické údaje, avšak tieto nie sú použiteľné na právne účely, pričom oficiálny výpis z obchodného registra takéto údaje neobsahuje..
- Ich **plnohodnotné automatické sprístupnenie** v elektronickej forme by zvýšilo transparentnosť a znížilo administratívne úkony podnikateľov. V tejto súvislosti je vhodným príkladom česká webová stránka www.justice.cz, ktorá umožňuje stiahnutie výpisu z obchodného registra (aj historického) v PDF formáte, a to s elektronickým podpisom českého ministerstva spravodlivosti, teda bez potreby komplikovaného podania žiadosti o výpis z obchodného registra, ako tomu je na Slovensku.

2 Popis problematických aspektov posudzovaného opatrenia

Posudzované opatrenie je reformná trajektória, ktorá sa začala novelou OR 2023 (zavedenie notára ako registrátora), pokračuje rozšírením kompetencií registrátorov cez vyhláškový rámec (od 1.1.2025) a vyúsťuje do pripravovaného návrhu OR 2026 (rekodifikácia s modernizačnými prvkami, online publicitou a prepojením registrov). Základným **cieľom je odstrániť chronické prieťahy, odľahčiť registrové súdy a zvýšiť právnu istotu podnikateľov**; zároveň sa však **predpokladá vznik nových povinností a nákladov pre zapisované subjekty** (MSP), najmä pri povinných formách listín a presune agendy na notársky stav.

Problémové okruhy opatrenia (na pozadí deklarovaných cieľov):

1. **Vyváženosť rýchlosti a nákladov:** zrýchlenie zápisov cez registrátorov vs. nové priame náklady (odmeny za zápisnice/autorizácie) a transakčná záťaž MSP.
2. **Závislosť prínosov od digitalizácie:** prínosy modernizácie sú podmienené pripravenosťou informačného systému; v prípade zlyhaní hrozí spomalenie, nie zrýchlenie.

2.1 Vývoj právnej úpravy

Úprava obchodného registra na Slovensku prešla od svojho prijatia v roku 2003 výraznými zmenami, ktoré odrážali snahu o modernizáciu registra, harmonizáciu s právom EÚ a najmä o zlepšenie podmienok pre podnikateľské prostredie. Zatiaľ čo v počiatočnom období bola registrácia výlučne v rukách registrových súdov a systém zápisov sa vyznačoval značnou administratívnou náročnosťou a prieťahmi, v posledných rokoch dochádza k postupnému presunu kompetencií na notárov a k pokusom o plnú digitalizáciu procesov.

Pre potreby tejto analýzy je nevyhnutné rozlíšiť **dva hlavné vývojové etapy**:

1. obdobie do roku 2023, kedy sa zápisy realizovali výlučne prostredníctvom registrových súdov,
2. obdobie od roku 2023, kedy nadobudla účinnosť novela OR 2023 a zaviedla inštitút registrátora - notára, čím sa začala zásadná reforma registračných procesov. Zároveň sa v roku 2024 zverejnila rekodifikácia OR.

2.1.1 Vývoj právnej úpravy do noviel 2023

Právna úprava obchodného registra má na Slovensku relatívne krátku, no intenzívnu históriu, ktorá je úzko spätá so snahou o harmonizáciu s európskym právom a o posilnenie právnej istoty v podnikateľskom prostredí.

Základný právny rámec priniesol **zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, účinný od **1. februára 2004**. Tento zákon zaviedol:

- centrálny register vedený registrovými súdmi,
- procesné pravidlá pre zápis, zmenu a výmaz údajov,
- zásady publicity (formálnu - verejnosť má prístup k údajom, a materiálnu - zverejnené údaje sa považujú za záväzné),
- povinnosť registrového súdu rozhodovať **do 5 pracovných dní od podania návrhu na zápis.**

Obdobie 2004 - 2010

- obchodný register sa technicky modernizoval, avšak registrácia prebiehala výlučne prostredníctvom súdov,
- proces bol administratívne náročný, založený na papierových podaniach a pomalej digitalizácii,
- podnikatelia opakovane kritizovali dĺžku konania, formalizmus a nerovnomerné postupy jednotlivých súdov.

Obdobie 2011 - 2020

- nastúpila digitalizácia a zavedenie **elektronických formulárov** (povinné od roku 2012),
- pri elektronických podaniach sa **znížili súdne poplatky o 50%**,
- napriek digitalizácii sa **dĺžka konaní zásadne neskrátila** - najmä v Bratislave pretrvával vysoký nápad podaní,
- v roku 2018 bola prijatá novela[17] zavádzajúca povinnosť zápisu **konečných užívateľov výhod (KÚV)** do obchodného registra, čo zvýšilo administratívnu záťaž,
- **novela č. 357/2013 Z. z.[18]** (účinná od 1. decembra 2013) po prvýkrát **zakotvila do § 8 ods. 1 zákona zákonnú lehotu dvoch pracovných dní** na vykonanie zápisu, avšak v praxi sa preťažené súdy - najmä **Mestský súd Bratislava III. - nedokázali do tejto lehoty zmestiť**.

Obdobie 2020 - 2022

- pokračovala digitalizácia vrátane nového elektronického rozhrania MS SR,
- všetky zápisy naďalej vykonával výlučne registrový súd,
- hoci zákon už obsahoval dvojdňovú lehotu (§ 8 ods. 1), v praxi sa **bežne prekračovala** - pri zakladaní spoločností sa čakalo spravidla **2 až 6 týždňov**,
- kritika pomalosti a nepredvídateľnosti registra zaznievala aj zo strany **medzinárodných inštitúcií**, najmä v rebríčkoch **Doing Business[19]** Svetovej banky.

2.1.2 Vývoj právnej úpravy od noviel 2023

Rok 2023 priniesol zásadný zlom vo fungovaní obchodného registra: prvýkrát sa registrácie s.r.o. mohli vykonávať nielen na súde, ale aj u **notára ako registrátora**. Tento trend bol postupne rozvinutý v ďalších krokoch až po pripravovanú rekodifikáciu zákona o OR.

Novela OR 2023 (zákon č. 268/2023 Z. z.)

- zaviedla **inštitút registrátora** (§ 7b zákona o OR),
- umožnila prvozápis s. r. o. vykonať u ktoréhokoľvek notára,
- notár je povinný overiť splnenie podmienok a vyhotoviť notársku zápisnicu,
- zaviedla aj zmeny v oblasti ochrany osobných údajov (pri KÚV sa nezapisuje číslo dokladu totožnosti občanov SR).

[17] Zákon č. 52/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

[18] Zákon č. 357/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2013/357/

[19] https://archive.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/s/slovakia/SVK.pdf?utm_source=chatgpt.com

Vyhláška č. 389/2023 Z. z. (o registrácii údajov do OR registrátorom)

- nadobudla účinnosť 1.11.2023,
- vypracovaná v nadväznosti na prijatie zákona č. 268/2023 Z. z.
- detailne upravila postup registrátorov, obsah a rozsah listín, technické postupy.
- V prechodnom období (1.11.2023 - 31.12.2024) sa týkala **iba prvozápisov s. r. o.**

Vyhláška č. 302/2024 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 389/2023 Z. z. o registrácii údajov do obchodného registra registrátorom

- účinná od 1.1.2025,
- rozšírila kompetencie registrátorov aj na **zmeny údajov s. r. o.**, s výnimkou zložitých prípadov (premeny, cezhraničné premeny, zmena právnej formy) a iných právnych foriem obchodných spoločností (akciové, komanditné či verejné obchodné spoločnosti, jednoduché spoločnosti na akcie a družstvá).

Novela vyhlášky MS SR č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov

- **Vyhláška MS SR č. 390/2023 Z. z.**, účinná od 1. 11. 2023, **doplnila nový § 14b**, ktorým sa ustanovila fixná odmena notára za výkon registrácie vo výške 38 EUR, a pri prvozápise akciovej spoločnosti 263 EUR,
- **Vyhláška MS SR č. 301/2024 Z. z.**, účinná od 1. 1. 2025, **zrušila § 14b** a zaviedla nové sadzby v **Prílohe A**:
  - **150 EUR** za osvedčenie splnenia podmienok pre **prvý zápis spoločnosti s ručením obmedzeným**,
  - **45 EUR** za osvedčenie splnenia podmienok pre **zápis zmeny zapísaných údajov** (plus pridružené poplatky zo sadzobníka a DPH).

Rekodifikácia OR (UV-32240/2025)[20]

- účinnosť plánovaná od 17.8.2026,
- zavádza modernizačné opatrenia: rezervácia obchodného mena, online publicita s právnou záväznosťou, plne elektronické konanie, inštitút námietok, možnosť získania živnostenského oprávnenia priamo registráciou,
- sprísňuje formu zakladateľských dokumentov (notárska zápisnica/advokátska autorizácia),

Tab. č. 1: **Aktuálne platné zmeny (novela 268/2023 a vyhlášky 389/2023, 302/2024, 301/2024)**

Podstata legislatívnej zmeny	Identifikácia	Dátum účinnosti	Citácia legislatívneho textu	Odôvodnenie
Zavádza sa možnosť prvozápisu s.r.o. aj notárom (registrátorom), nielen súdom.	Zákon č. 268/2023 Z. z., § 7b + Vyhl. 389/2023 § 5 ods.1	1.11.2023	„Registráciu môže na základe registračnej žiadosti navrhovateľa vykonať aj registrátor..“; „Registrátor je ktorýkoľvek notár...“; „Od 1. novembra 2023 registrácia … zahŕňa prvý zápis s.r.o.“	Notári môžu po prvýkrát robiť prvozápisy s. r. o., čo zrýchľuje proces. Podmienky zápisu osvedčia notárskou zápisnicou a dokumenty zabezpečia do zbierky listín.
Rozširuje sa právomoc notárov zapisovať aj zmeny údajov s.r.o.	Vyhláška MS SR č. 302/2024 Z. z., ktorou sa	1.1.2025	„Od 1. januára 2025 registrácia registrátorom zahŕňa	Kompetencie notárov sa rozšírili na zápis zmien - napr. zmena

[20] V čase písania Analýzy nákladov a prínosov nebol zákon ešte schválený parlamentom.

(okrem vybraných výnimiek).	mení a dopĺňa Vyhláška MS SR č. 389/2023 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o obchodnom registri, čl. I - § 5 ods. 2		prvý zápis s.r.o. a zápis zmeny zapísaných údajov o s.r.o. do obchodného registra okrem zápisu a zmeny zapísaných údajov o s.r.o. do obchodného registra v dôsledku premeny, cezhraničnej premeny alebo zmien právnej formy.“	konateľa, spoločníka, členov dozorných orgánov, zmena sídla, obchodného mena, spôsobu konania, zvýšenie/zníženie základného imania, zápis záložného práva na obchodný podiel. Zložité procesy ostávajú na súdoch (premeny, cezhraničné operácie).
Obmedzuje sa plnomocenstvo pri registrácii u notára - zastupovať môže iba advokát, notár, zamestnanec navrhovateľa alebo zamestnanec PO s personálnym/majetkovým prepojením.	Zákon č. 268/2023 Z. z., § 7b ods. 2	1.11.2023	„Pri zastúpení navrhovateľa na základe plnomocenstva sa prihliada len na plnomocenstvo udelené advokátovi, notárovi alebo fyzickej osobe, ktorá je zamestnancom navrhovateľa alebo zamestnancom právnickej osoby, ktorá je s navrhovateľom majetkovo alebo personálne prepojená.“	Eliminuje pokútne sprostredkovanie, zvyšuje bezpečnosť procesu.
Ustanovuje sa odmena notára za osvedčenie splnenia podmienok pre zápis do obchodného registra - 150 EUR pri prvozápise spoločnosti s ručením obmedzeným a 45 EUR pri zápise zmeny zapísaných údajov	Vyhláška MS SR č. 301/2024 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška MS SR č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov, Príloha A body 6 a 7	1.1.2025	„Ak ide o osvedčenie splnenia podmienok pre prvý zápis s.r.o. do obchodného registra … 150 EUR. Ak ide o osvedčenie splnenia podmienok pre zápis zmeny zapísaných údajov o s.r.o. do obchodného registra … 45 EUR.“	Nový náklad pre podnikateľov, najmä MSP.
Ochrana osobných údajov pri konečných užívateľoch výhod - nezapisuje sa druh a číslo dokladu totožnosti občanov SR do obchodného registra.	Zákon č. 268/2023 Z. z., čl. I § 2 ods. 3	1.11.2023	„… údaje o druhu a čísle dokladu totožnosti sa do obchodného registra nezapisujú, ak ide o občana SR.“	Pozitívum - redukcia citlivých údajov v registri; negatívum - znižuje možnosť priamej verifikácie osôb (bankám a partnerom môže vzniknúť potreba vyžiadať doplnkové doklady).

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tab. č. 2: **Navrhované zmeny (rekodifikácia OR - UV-32240/2025)**

Podstata legislatívnej zmeny	Identifikácia	Dátum účinnosti	Citácia legislatívneho textu	Odôvodnenie
Ustanovuje sa právna záväznosť údajov v OR publikovaných online (materiálna publicita) - odpadá povinnosť preukazovať zapísané údaje pred orgánmi verejnej moci a v obchodnom styku.	UV-32240/2025, § 6 a 7	17.8.2026 (plán.)	„Zverejnené údaje nie je potrebné pred orgánmi verejnej moci a v obchodnom styku preukazovať.“ „Zapísaná osoba nemôže voči tretej osobe namietať zapisovaný údaj, ktorý ešte nebol zverejnený, ibaže preukáže, že tretia osoba o ňom vedela. Tretia osoba sa môže dovolávať účinkov zapisovaného údaja aj pred jeho zverejnením.“	Údaje online majú právne účinky; podnikatelia nemusia dokladovať výpisy. Ide o naplnenie zásady „jedenkrát a dosť.“
Prepájajú sa centrálne registre, obchodné registre a register spoločností na európskej úrovni (tzv. systém BRIS).	UV-32240/2025, § 2 písm. l, § 118	17.8.2026 (p lán.)	„l) systémom prepojenia registrov systém prepojenia centrálnych registrov, obchodných registrov a registrov spoločností,“ „Na účely sprístupňovania údajov prostredníctvom systému prepojenia registrov podľa tohto zákona sa pre zapísané osoby používa jedinečný identifikačný znak… Registrový súd oznamuje údaje prostredníctvom systému prepojenia registrov bezplatne.“	Prepojenie obchodného registra s inými verejnými registrami prináša zníženie administratívnej záťaže.
Ponecháva sa pôvodná zákonná lehota na zápis 2 pracovné dni.	UV-32240/2025 § 58 ods. 1	17.8.2026 (plán.)	„...registrový súd vykoná registráciu v lehote dvoch pracovných dní odo dňa doručenia návrhu na registráciu a registrátor v lehote dvoch pracovných dní odo dňa doručenia návrhu na registráciu alebo odo dňa uplynutia lehoty podľa § 45 ods. 6, ak registrátor postupoval podľa § 45 ods. 6.	Zvýšenie predvídateľnosti a právnej istoty - oproti zneniu vo vyhláške 389/2023 Z. z.
Umožňuje sa získať súčasne živnostenské oprávnenie priamo registráciou - podanie návrhu na prvý zápis bude bez potreby	UV-32240/2025, čl. IV, § 10 ods. 3 živnostenského zákona[21]	17.8.2026 (plán.)	„Živnostenské oprávnenie … vzniká … dňom zápisu … do obchodného registra.“	Zníženie administratívnych bariér, posilnenie princípu „jedenkrát a dosť“.

[21] Podľa už schváleného zákona je táto možnosť upravená v čl. V § 10 ods.3.

predošlého získania živnostenského oprávnenia.				
Zavádza sa plne elektronické konanie a inštitút námietok.	UV-32240/2025, § 60 - 62	17.8.2026 (plán.)	„Ak registrový súd odmietne vykonať registráciu, môže navrhovateľ podať námietky…“; „Námietky musia byť… podané elektronickými prostriedkami…“ „Ten, kto podáva námietky, musí mať elektronickú schránku, ktorá je aktivovaná na doručovanie.“	Digitalizácia procesu, nový mechanizmus obrany navrhovateľa.
Zavádza sa register diskvalifikácií (osoby vylúčené z funkcie štatutára).	UV-32240/2025, § 111[22]	17.8.2026 (plán.)	„Register diskvalifikácií vedie Okresný súd Žilina.“	Prevencia proti tzv. „bielym koňom“, zvýšenie dôveryhodnosti prostredia.
Zavádza sa takmer výlučne elektronická forma dokumentov do zbierky listín s presne stanovenými výnimkami.	UV-32240/2025, § 39 ods. 1	17.8.2026 (plán.)	„Do zbierky dokumentov sa ukladajú dokumenty v elektronickej podobe.“ Ods. 4 následne popisuje výnimku s listinným doručením do 15 dní.	Digitalizácia a zníženie nákladov.
Zachovanie niektorých úkonov výlučne v pôsobnosti súdov - napr. prvozápis osoby alebo zmenu zápisu v dôsledku premeny alebo cezhraničnej premeny, výmaz zapísanej osoby, alebo ak je navrhovateľ oslobodený od platenia súdneho poplatku.	UV-32240/2025, § 42	od 17.8.2026 tak ako doposiaľ	„Registrátor vykonáva registráciu, ak ide o prvozápis osoby alebo zmenu zápisu okrem a) prvozápisu osoby alebo zmeny zápisu v dôsledku premeny, cezhraničnej premeny alebo cezhraničnej zmeny právnej formy, b) návrhu na registráciu podaného navrhovateľom, ktorý je oslobodený od platenia súdneho poplatku, c) návrhu na registráciu podaného prostredníctvom jednotného kontaktného miesta. (3) Konania vo veciach podľa § 41 písm. b) až g) vykonáva registrový súd a konania vo veciach podľa § 41 písm. c) a d) vykonáva aj registrátor v rozsahu ustanovenom týmto	Kontrola nad zložitými a právne významnými konaniami.

[22] Podľa schváleného znenia je toto upravené v § 109 ods.3.

			zákonom.“	
Zavádzajú sa nové súdne poplatky (rezervácia obchodného mena 50 EUR, kvalifikovaný podnet 50 EUR, osvedčenie 3 EUR/strana).	UV-32240/2025, čl. V, [23]príloha č. 1 - položky 17, 17a zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch	17.8.2026 (plán.)	„Položka 17a Register rezervovaných obchodných mien a) Za žiadosť o rezerváciu obchodného mena alebo názvu v registri rezervovaných obchodných mien 50 eur b) Za vydanie osvedčenia o tom, či o obchodnom mene alebo názve v registri rezervovaných obchodných mien určitý záznam je alebo nie je za každú aj začatú stranu 3 eurá.“	Príjem pre rozpočet, ale dodatočný náklad pre MSP.
Sprísňuje sa forma - Zakladateľský dokument spoločnosti povinne vo forme notárskej zápisnice alebo advokátom autorizovanej zmluvy.	UV-32240/2025, čl. II, § 57 ods. 1 Obchodného zákonníka	17.8.2026 (plán.)	„Ak z iných ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné, zakladá sa spoločnosť spoločenskou zmluvou vyhotovenou vo forme notárskej zápisnice o právnom úkone alebo vo forme dokumentu autorizovaného advokátom a musí byť podpísaná všetkými zakladateľmi.“	Zvýšenie právnej istoty pri zakladaní obchodných spoločností.
Sprísňuje sa forma - Zmluva o prevode obchodného podielu povinne vo forme notárskej zápisnice alebo advokátom autorizovanej zmluvy.	UV-32240/2025, čl. II, § 115 ods. 4	17.8.2026 (plán.)	„Zmluva o prevode obchodného podielu musí byť vyhotovená vo forme notárskej zápisnice alebo vo forme zmluvy autorizovanej advokátom.“	Zamedzenie zneužívania pri zmluve o prevode obchodného podielu.
Sprísňuje sa forma - Rozhodnutie o menovaní alebo odvolaní konateľa povinne vo forme notárskej zápisnice alebo advokátom autorizovaného dokumentu.	UV-32240/2025, čl. II, § 127a	17.8.2026 (plán.)	„Priebeh valného zhromaždenia musí byť osvedčený formou notárskej zápisnice, ak bolo jeho programom schválenie rozhodnutia podľa c) § 125 ods. 1 písm. f), ak ide o vymenovanie alebo odvolanie konateľov.“	Zamedzenie zneužívania pri menovaní a odvolávaní štatutárnych orgánov; zvýšenie istoty pri preukazovaní oprávnenia konať.
Zavádza sa povinné zastúpenie advokátom alebo notárom pri podaní kvalifikovanej námietky.	UV-32240/2025, § 62 ods. 3	17.8.2026 (plán.)	„Navrhovateľ musí byť pri podaní kvalifikovaných námietok zastúpený advokátom alebo notárom, inak na ne	Nový opravný prostriedok so sprísnenou procesnou formou, zvyšuje právnu istotu.

[23] Podľa už schváleného zákona je predmetné upravené v čl. VI.

			registrový súd neprihliada; to neplatí, ak je navrhovateľom advokát.“	

Zdroj: Vlastné spracovanie

Komentár k vývoju:

• **Novela OR v roku 2023** zacielila na najpálčivejší problém - dlhé lehoty na zápis - tým, že rozšírila okruh subjektov oprávnených na registráciu zo súdov na notárov.
• **Vyhlášková fáza od 1.1.2025** zvýšila účinok reformy, keďže rozšírila právomoc notárov aj na významnú časť „zmenových“ podaní.
• **Rekodifikácia OR** už nerieši len to, ktorý orgán registruje, ale najmä spôsob vedenia registra - zavádza posilnenú elektronickú publicitu, digitálne konanie, rezerváciu obchodného mena, prepojenie so systémom BRIS a rozšírené elektronické sprístupňovanie dokumentov. Súčasne zvyšuje požiadavky na formu zakladateľských dokumentov (povinná notárska zápisnica alebo autorizovaná zmluva) a tým prenáša časť nákladov z verejného systému na podnikateľov.

2.2 Právna úprava v súčasnosti

Kapitola B2 sa zameriava na analýzu právneho rámca, ktorý v súčasnosti určuje fungovanie obchodného registra v Slovenskej republike. Tento rámec je výsledkom kombinácie základnej úpravy zakotvenej v zákone o OR a legislatívnych zásahov prijatých v posledných rokoch, najmä novely OR z roku 2023, vyhlášky č. 389/2023 a jej novely č. 302/2024.

Platný stav po 1. januári 2025 je charakterizovaný tzv. **hybridným modelom**, v ktorom sa kompetencie delia medzi registrové súdy a notárov - registrátorov. Analýza sa sústreďuje na posúdenie rozsahu týchto kompetencií, ich praktickej realizácie, úrovne digitalizácie a dopadov na podnikateľské prostredie, predovšetkým na MSP.

2.2.1 Súčasný hybridný model registrácie

Od 1. januára 2025 funguje v Slovenskej republike **hybridný model registrácie**:

- **Registrové súdy** (ako tradiční správcovia obchodného registra) naďalej rozhodujú o prvozápisoch, zmenách a výmazoch, najmä o zložitejších korporátnych operáciách (premeny, cezhraničné premeny, zmeny právnej formy).
- **Notári - registrátori** sú oprávnení od 1.11.2023 vykonávať prvozápisy spoločností s ručením obmedzeným a od 1.1.2025 aj zápisy zmien zapísaných údajov s. r. o. (s výnimkami uvedenými vyššie).

Tento **duálny systém** má za cieľ rozložiť nápad medzi súdy a notárov, skrátiť dobu vybavenia návrhov a sprístupniť zápisy v teréne prostredníctvom notárskej siete.

2.2.2 Súčasné rozdiely medzi súdom a notárom

- **Časové hľadisko:** Notárske zápisy môžu byť vybavené v zásade „na počkanie“, keďže notár vykonáva registráciu priamo v informačnom systéme OR SR bez rozhodnutia súdu. Právne predpisy však explicitne neustanovujú lehotu. Na súdoch sa lehoty na registráciu síce formálne zachovávajú (2 pracovné dni podľa § 8 ods. 1 zákona o obchodnom registri), avšak v praxi často trvajú dlhšie.

- **Finančné hľadisko:** ***Poplatky súdov*** sú presne stanovené zákonom č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov a Sadzobníkom súdnych poplatkov a od 1. januára 2025 predstavujú:
  - ✓ 220 EUR za prvozápis obchodnej spoločnosti,
  - ✓ 50 EUR za zápis zmeny zapísaných údajov.
    (Zľava 50 % pri elektronickom podaní sa už neuplatňuje, nakoľko listinné podanie už nie je možné.)

  Od 1. januára 2025 podľa Vyhlášky MS SR č. 31/1993 Z. z. ***o odmenách a náhradách notárov***, v znení Vyhlášky MS SR č. 301/2024 Z. z., už neplatí pôvodne ustanovená fixná odmena notára podľa § 14b (38 EUR/263 EUR), ale namiesto nej sa v Prílohe A ustanovujú nové sadzby:

  - ✓ 150 EUR za osvedčenie splnenia podmienok pre prvý zápis spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra,
  - ✓ 45 EUR za osvedčenie splnenia podmienok pre zápis zmeny zapísaných údajov o spoločnosti s ručením obmedzeným (plus pridružené poplatky zo sadzobníka a DPH).

  Ide o nový náklad pre podnikateľov, najmä MSP, nad rámec súdneho poplatku.

- **Rozsah kompetencií:** Notári môžu od 1.11.2023 vykonávať prvozápisy spoločností a od 1.1.2025 aj zápisy zmien údajov spoločností s r. o. (podľa vyhlášky MS SR č. 302/2024 Z. z.**,** ktorou sa mení vyhláška č. 389/2023 Z. z., § 5 ods. 2). Komplikované korporátne operácie ako premeny, cezhraničné zmeny a zmena právnej formy zostávajú v pôsobnosti súdov.

2.2.3 Digitalizácia a prístupnosť údajov

Súčasný právny rámec ustanovuje, že obchodný register je **verejne prístupný** prostredníctvom webového portálu Ministerstva spravodlivosti SR. Digitalizácia je však len čiastočná:

- elektronické formuláre sú povinné,
- časť údajov je strojovo čitateľná,
- chýba však plná materiálna publicita online údajov (tá sa má zaviesť až návrhom OR 2026),
- pretrváva potreba predkladania listín, ktoré už existujú v iných registroch.

2.2.4 Kritické zhodnotenie súčasného stavu

Súčasný stav prináša pre MSP niekoľko **výhod aj nevýhod**:

- **výhody:** možnosť rýchlejšieho zápisu cez notára, väčšia regionálna dostupnosť, odbremenenie súdov, potenciálne skrátenie lehôt.
- **nevýhody:** nejednoznačné náklady pri využití notára (zákonom stanovené poplatky vs. aplikačná prax), pretrvávajúce prieťahy na súdoch pri zložitejších zápisoch, neúplná digitalizácia, potreba využívať právne služby.

Súčasná právna úprava je **prechodným riešením**, ktoré zmiernilo najvážnejší problém - nedodržiavanie lehôt na prvozápisy - ale neodstránilo systémové nedostatky:

- právny rámec síce umožňuje rýchlejšie zápisy cez notárov, ale tieto sú spojené s dodatočnými nákladmi,

- hybridný model vytvára neprehľadnosť pre podnikateľov (nevedia vždy, či ich konkrétny úkon rieši súd alebo notár),
- digitalizácia je iba parciálna a prínosy modernizačných opatrení sa očakávajú až po prijatí návrhu OR 2026,
- súdy zostávajú preťažené, keďže významná časť agendy (premeny, cezhraničné prípady) ostáva v ich kompetencii aj do budúcna.

Napriek zlepšeniam nemožno prehliadať, že časť chronických problémov - najmä prieťahy na registrových súdoch, neúplná digitalizácia a administratívne duplicity - pretrváva. Konečné zhodnotenie prínosov a rizík tak bude možné až po prijatí rekodifikácie OR, ktorá má ambíciu hybridný model nahradiť jednotným systémom. Pre MSP je preto súčasný stav rozporuplný: na jednej strane znižuje časovú neistotu, na druhej strane zvyšuje priame náklady a administratívnu záťaž.

Zároveň je potrebné upozorniť, že viaceré z pripravovaných riešení v rekodifikácii obchodného registra, ktoré majú tieto nedostatky odstrániť, idú podľa predbežných zistení nad rámec požiadaviek európskej legislatívy a môžu priniesť nové formy administratívneho zaťaženia. Tento aspekt podrobnejšie rozoberá **kapitola B3.13 Predčasné a rozšírené zavedenie povinností („gold-plating“)** - posúdenie súladu návrhu zákona s **európskym rámcom.**

2.3 Jednotlivé problematické aspekty skúmanej problematiky

Legislatívne zmeny zavedené **novelou zákona o obchodnom registri č. 268/2023 Z. z.**, **vyhláškou MS SR č. 389/2023 Z. z.** a jej **novelou č. 302/2024 Z. z.**, ako aj **vládnym návrhom nového zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025)**, predstavujú komplexnú transformáciu systému obchodného registra.

Deklarovaným cieľom týchto zmien je **zrýchlenie procesov, odbremenenie registrových súdov, zvýšenie právnej istoty a plná digitalizácia podnikateľského prostredia**. Analýza však poukazuje, že popri prínosoch nesú tieto reformy aj **významné problematické aspekty** – najmä **zvýšenie finančných a administratívnych nákladov, riziko monopolizácie výkonu registrácie notármi, a závislosť na funkčnosti digitalizačných systémov**.

V nasledujúcich podkapitolách sa tieto aspekty systematicky hodnotia z hľadiska vecného obsahu jednotlivých právnych inštitútov, problémov aplikačnej praxe, ktoré legislatíva dosiaľ nereflektuje a efektu gold-platingu.

2.3.1 Vecný obsah jednotlivých právnych inštitútov

Všetky doterajšie aj pripravované zmeny prinášajú **dvojitý rozmer** – na jednej strane smerujú k **modernizácii, digitalizácii a zrýchleniu registračných procesov**, na druhej však zvyšujú **finančné, kapacitné a technické nároky** na podnikateľov aj verejnú správu. Nasledujúca tabuľka pomenúva problematické aspekty týchto právnych inštitútov.

Tab. č. 3: **Problematické aspekty právnych inštitútov úpravy a navrhovanej úpravy OR**

Problematický aspekt	Pôvod právnej úpravy	Podstata zmeny	Možné negatíva	Možné pozitíva
Zavedenie možnosti prvozápisu s. r. o. notárom	Zákon č. 268/2023 Z. z., účinnosť od 1.11.2023	Umožňuje, aby prvozápis s. r. o. vykonal aj notár – registrátor.	• Finančný dopad: 210-230 EUR vs. 220 EUR na súde • Nerovnosť v prístupe • Administratívna záťaž: povinná notárska zápisnica	• Zvýšená dostupnosť a rýchlosť procesu
Rozšírenie kompetencií notárov na zápis zmien údajov s. r. o.	Vyhláška MS SR č. 389/2023 Z. z. v znení č. 302/2024 Z. z., účinnosť od 1.1.2025	Notári môžu zapisovať zmeny údajov spoločností (okrem premien a zložitých prípadov).	• Dodatočné náklady (45 EUR + ďalšie poplatky) • Regionálna nerovnováha • Nejednotná prax	• Zvýšená dostupnosť a rýchlosť procesu
Ochrana osobných údajov pri konečných užívateľoch výhod	Zákon č. 268/2023 Z. z., účinnosť od 1.11.2023	Do OR sa nezapisuje druh a číslo dokladu totožnosti občanov SR.	• Sťažená verifikácia pri kontrolách bánk či partnerov	• Zníženie citlivých údajov a rizika ich zneužitia
.3Zavedenie rezervácie obchodného mena	Vládny návrh zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025) s účinnosťou od 17.8.2026	Možnosť rezervovať obchodné meno na 60 dní.	• Nový administratívny krok • Poplatok 50 EUR • Centralizácia môže preťažiť OS Žilina	• Podnikateľ si môže vopred zabezpečiť jedinečné obchodné meno, čím sa znižuje riziko kolízie s inými subjektmi počas zakladania spoločnosti
Povinná notárska zápisnica alebo advokátska autorizácia	Vládny návrh zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025) s účinnosťou od 17.8.2026	Zakladateľské dokumenty spoločnosti, zmluva o prevode obchodného podielu a rozhodnutia o menovaní alebo odvolaní konateľa musia byť vyhotovené vo forme notárskej zápisnice alebo vo forme dokumentu autorizovaného advokátom.	• Vysoké náklady (200-300 EUR) • Zvýšená formálnosť • Disproporčný dopad na MSP	• Zvyšuje sa právna istota a kvalita zakladacích dokumentov vďaka ich overeniu kvalifikovanou osobou
Právna záväznosť údajov publikovaných online	Vládny návrh zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025) s účinnosťou od 17.8.2026	Údaje zverejnené v informačnom systéme OR budú právne záväzné	• Riziko právnej neistoty pri oneskorenej aktualizácii	• Znižuje potrebu výpisov
Integrácia registrov	Vládny návrh zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025)	Prepojenie OR s centrálnymi, obchodnými registrami a registrami spoločností	• Riziko chýb pri nefunkčných prepojeniach	• Zníženie duplicít, princíp „jedenkrát a dosť“

	s účinnosťou od 17.8.2026	na európskej úrovni (systém BRIS)		
Lehota na registráciu - 2 pracovné dni	Zákon č. 268/2023 Z. z., § 8 ods. 1 (zachované v novelách 2023 a 2026)	Povinnosť vykonať registráciu do 2 pracovných dní	• Deklaratívnosť - lehota sa často nedodržiava • Chýba kontrolný mechanizmus	• Zachovanie pevnej zákonnej lehoty zvyšuje predvídateľnosť registračného procesu a vytvára tlak na rýchlejšie vybavovanie podaní
Možnosť súčasného získania živnostenského oprávnenia	Vládny návrh zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025) s účinnosťou od 17.8.2026	Prvozápis môže slúžiť ako žiadosť o živnostenské oprávnenie	• Riziko kolízií pri neprepojených systémoch OR a ŽR	• Zjednodušenie, menej duplicít
Plne elektronické konanie a inštitút námietok	Vládny návrh zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025) s účinnosťou od 17.8.2026	Registrácia bude výlučne elektronická; zavádza sa inštitút námietok (§ 60-62)	• Digitálna priepasť • Riziko výpadkov • Procesná náročnosť	• Posilnenie ochrany práv účastníkov konania

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z pohľadu **MSP** sa ako kľúčový problém javí **rastúca finančná a administratívna záťaž**, ktorá môže v praxi prevýšiť očakávané prínosy digitalizácie a efektivity.

Preto by reforma obchodného registra mala byť sprevádzaná **systematickým monitorovaním jej vplyvov**, **transparentným nastavením odmien notárov** a **zabezpečením rovnakého prístupu k elektronickým službám** pre všetkých používateľov - bez ohľadu na veľkosť podniku či technické zázemie.

2.3.2 Praktické problémy, na ktoré novela ani návrh rekodifikácie nereflektujú

Hoci novela zákona č. 268/2023 Z. z. o obchodnom registri a navrhovaná rekodifikácia (UV-32240/2025) predstavujú významný posun smerom k digitalizácii a zrýchleniu registračných procesov, **neriešia viaceré pretrvávajúce problémy identifikované v aplikačnej praxi**. Tieto nedostatky majú prevažne technicko-procesný alebo organizačný charakter, no v praxi významne ovplyvňujú právnu istotu a zvyšujú administratívnu záťaž podnikateľov.

Medzi oblasti, na ktoré doterajšie legislatívne zmeny **nereflektujú alebo reflektujú len okrajovo**, patria najmä:

- nemožnosť doplnenia alebo opravy návrhu pred jeho odmietnutím,
- nemožnosť späťvzatia podania,
- absencia jednotnej praxe registrových súdov pri posudzovaní listín,
- neexistencia automatického zakladania listín do zbierky listín,
- duplicitné podania pri zmene spoločníka a konečného užívateľa výhod v prípadoch, kedy môže ísť o totožné osoby (najmä pri menších spoločnostiach s jednoduchou vlastníckou štruktúrou - napríklad rodinných podnikoch),

- obmedzená dostupnosť historických výpisov a nedostatočné prepojenie s inými verejnými registrami,
- neprehľadnosť a rozdielnosť poplatkov pri registrácii prostredníctvom notára a súdu,
- pretrvávajúca nedostupnosť elektronických schránok pre zahraničných štatutárov, t. j. nemožnosť prístupu k službám obchodného registra cez iný, alternatívny spôsob prihlásenia.

Absencia pokrytia týchto problémov právnym riešením signalizujú, že reformné opatrenia sa zatiaľ sústreďujú predovšetkým na legislatívnu a technickú stránku digitalizácie, **nie však na praktickú použiteľnosť systému pre podnikateľov**. Ich riešenie by preto malo byť predmetom ďalšej fázy pripomienkového konania na úrovni pozmeňujúcich návrhov v NR SR a jej výboroch, prípadne následnej implementačnej fázy rekodifikácie vo forme podzákonných právnyvh noriem zo strany Ministerstva spravodlivosti SR.

2.3.3 Predčasné a rozšírené zavedenie povinností („gold-plating“)

Pojem **gold-plating** označuje prax, keď členský štát pri prenose európskej legislatívy (smerníc, nariadení alebo iniciatív) do vnútroštátneho práva ide **nad rámec požiadaviek EÚ**.

Hoci gold-plating môže mať aj pozitívny efekt (vyššia digitalizácia, rýchlejšia modernizácia), v kontexte tejto analýzy nákladov a prínosov sa považuje za riziko, pretože zvyšuje administratívne a finančné zaťaženie podnikateľov, najmä MSP.

Slovenský návrh zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025) nadväzuje na doterajšiu transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132[24] a smernice (EÚ) 2019/1151[25] o používaní digitálnych nástrojov a procesov v práve spoločností (ďalej len „smernica o digitalizácii“) a čiastočne ju precizuje v oblasti elektronizácie konaní, systémov prepojenia registrov (BRIS) a sprístupňovania údajov.

Podľa **oficiálneho hodnotenia gold-platingu** v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie vládou schváleného návrhu zákona o OR identifikované prvky gold-platingu **nepredstavujú nové regulácie**, ale patria do kategórie **„zachovanie existujúcej úpravy“** - ide teda o **pokračovanie už existujúcich prvkov nad rámec minimálnych požiadaviek EÚ**. Napriek tomu majú tieto prvky význam pre analýzu nákladov a prínosov, keďže ovplyvňujú mieru administratívnej záťaže, rýchlosť konaní a požiadavky na digitalizáciu.

[24] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 zo 14. júna 2017 o určitých aspektoch práva obchodných spoločností. Dostupné na: EUR-Lex https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32017L1132

[25] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1151 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o používanie digitálnych nástrojov a procesov v práve spoločností (smernica o digitalizácii). Dostupné na: EUR-Lex https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32019L1151

Tab. č. 4: **Gold-plating v návrhu rekodifikácie OR vo vzťahu k rámcu BRIS a smerniciam (EÚ) 2017/1132 a 2019/1151**

Oblasť / povinnosť	Opis gold-platingu	Slovenský návrh - rekodifikácia zákona o OR (UV-32240/2025)	EÚ požiadavka - smernica (EÚ) 2017/1132 / 2019/1151
Elektronická komunikácia a ukladanie dokumentov	Dobrovoľne zavedená úplná elektronizácia všetkých podaní a ukladania dokumentov vrátane pobočiek.	§ 39 ods. 4, § 44, § 45, § 48 (výlučne elektronická komunikácia a ukladanie listín).	Čl. 13j ods. 3 a 5, čl. 28b ods. 3 smernice 2019/1151 – členské štáty môžu umožniť alebo vyžadovať elektronické zakladanie spoločností a elektronické ukladanie dokumentov; smernica neukladá povinnosť plnej elektronizácie všetkých podaní.
Lehoty na zápis	Kratšie lehoty než vyžaduje smernica - napr. registrácia do 2 pracovných dní - gold-plating s pozitívnym vplyvom.	§ 58 ods. 1, § 100, § 112.	Čl. 13g ods. 7 smernice 2019/1151: - pri elektronickom zakladaní spoločnosti musí byť rozhodnutie vydané do 5 pracovných dní, ak sa zakladá na základe preddefinovaného vzoru; - v ostatných prípadoch do 10 pracovných dní. Čl. 15 ods. 1: - zmena údajov spoločnosti musí byť zapísaná bez zbytočného odkladu; členské štáty môžu určiť kratšie lehoty, ale nie dlhšie. Čl. 28a ods. 6: - zápis pobočky sa musí uskutočniť do 10 pracovných dní od doručenia úplného návrhu.
Rozsah elektronických podaní	Elektronické podania pre všetky kategórie, vrátane pobočiek z EÚ/EHP.	§ 44, § 45.	Čl. 28b ods. 3 smernice 2019/1151: - členské štáty môžu umožniť, aby podania týkajúce sa pobočiek (vrátane zakladania, zmien a výmazu) prebiehali elektronicky; - nejde o povinnosť EÚ, je to voliteľná možnosť; - smernica nevyžaduje, aby všetky dokumenty a návrhy boli elektronické.
Jazykový režim	Povinnosť prekladu dokumentov v cudzom jazyku - zachovanie existujúcej úpravy. Zahraničná právna	§ 40.	Čl. 21 ods. 2 smernice 2017/1132: - členské štáty môžu požadovať, aby dokumenty, ktoré sa

	úprava (napr. ČR) toto nevyžaduje, pokiaľ je registrátorovi obsah listiny zrejmý.		predkladajú alebo ukladajú do obchodného registra, boli sprevádzané prekladom do úradného jazyka, - ale smernica neukladá povinnosť vyžadovať úradný preklad všetkých dokumentov. Čl. 21 ods. 3: - umožňuje členským štátom umožniť ukladanie listín aj v inom jazyku, - ale nevyžaduje, aby sa takýto dokument povinne prekladal.
Rozsah pôsobnosti - pobočky poisťovní	Nezavedenie výnimky pre pobočky poisťovní a finančných inštitúcií.	Upravuje OR - zachovanie existujúcej úpravy.	Čl. 42 ods. 2 smernice 2017/1132: - členské štáty nemusia uplatňovať kapitolu o pobočkách na: - pobočky poisťovní,... - ide o dobrovoľnú výnimku, ktorú si štát môže uplatniť na zjednodušenie regulačnej záťaže týchto subjektov.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z oficiálneho hodnotenia vyplýva, že **rekodifikácia zákona o OR neotvára nové oblasti gold-platingu**, ale **zachováva existujúce nastavenie**, ktoré už bolo prítomné v predchádzajúcej právnej úprave a je znovu notifikované z dôvodu zmeny transponovaných ustanovení.

Z pohľadu tejto analýzy nákladov a prínosov možno zhrnúť:

- **Elektronizácia nad rámec minima EÚ** (výlučne elektronické podania a ukladanie dokumentov, vrátane pobočiek) môže mať **pozitívny vplyv na zníženie administratívnej záťaže**, ale zároveň kladie zvýšené nároky na digitálnu pripravenosť podnikateľov (najmä malých subjektov) a na stabilitu informačného systému obchodného registra.
- **Kratšie lehoty na zápis a sprístupňovanie dokumentov**, než požaduje smernica, sú oficiálne hodnotené ako pozitívny gold-plating v prospech podnikateľov, no znamenajú **vyšší tlak na kapacity registrového súdu a registrátorov**, ktorý môže byť v prechodnej fáze digitalizácie rizikom pre plynulosť konaní.
- **Jazykový režim a povinnosť prekladu dokumentov** zvyšuje transparentnosť a možnosť materiálnej kontroly obsahu listín, no zároveň predstavuje **dodatočný náklad** pre subjekty, ktoré konajú v cezhraničnom prostredí v inom ako slovenskom jazyku.
- **Rozšírenie rozsahu pôsobnosti na pobočky poisťovní a finančných inštitúcií** posilňuje zásadu transparentnosti pre tretie osoby, ale znamená, že tieto subjekty v SR znášajú **plnší rozsah registračných povinností**, než by vyplývalo z minimálneho rámca smernice.

Z hľadiska princípov **better regulation** je preto dôležité, aby boli tieto prvky gold-platingu:

- **pri transpozícii jasne odôvodnené** (čo sa v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie deje - zvyčajne odkazom na právnu istotu, transparentnosť alebo pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie),
- a **pri ex-post hodnotení po účinnosti zákona** (najmä po roku 2027, keď uplynie aj lehota na transpozíciu smernice o digitalizácii) bolo overené, či skutočne prinášajú deklarované benefity – napríklad rýchlejšie zápisy, menej chýb a nižšie náklady na komunikáciu – alebo skôr vedú k vyšším transakčným nákladom pri nevyužívaní flexibilít, ktoré smernica umožňuje (napr. výnimky pre pobočky, menej prísny jazykový režim).

2.4 Medzinárodné porovnanie a best practices členských štátov EÚ

Analýza právnej úpravy obchodného registra na Slovensku nemôže byť úplná bez medzinárodného porovnania. Skúsenosti iných členských štátov EÚ, ako aj Veľkej Británie, poskytujú cenné podnety pre hodnotenie efektívnosti, transparentnosti a nákladovosti registračných procesov. Európska komisia, Svetová banka či OECD dlhodobo poukazujú na význam faktorov, ako sú **rýchlosť zápisu, digitalizácia, právna istota a výška administratívnych nákladov**, pre konkurencieschopnosť podnikateľského prostredia.

2.4.1 Príklady dobrej praxe z krajín EÚ a zo sveta

Porovnanie sa zameriava na vybrané krajiny, ktoré predstavujú buď geograficky blízke referenčné modely (štáty V4 a Slovinsko), alebo **lídrov digitalizácie a dobrých praktík** (Pobaltské štáty, Benelux, Veľká Británia). Do analýzy sú zahrnuté aj štandardy európskeho systému **BRIS (Business Registers Interconnection System)**, ktoré formujú legislatívne požiadavky na interoperabilitu a publicitu údajov v rámci EÚ.

Cieľom tejto kapitoly je identifikovať **best practices** využiteľné pre Slovensko pri pripravovanej rekodifikácii obchodného registra. Porovnanie ukazuje, že aj keď jednotlivé štáty volia rozdielne modely (notárske vs. administratívne, hybridné vs. plne digitálne), spoločným menovateľom úspechu je **jednoduchosť, nízke náklady, transparentnosť a digitalizácia.**

Tab. č. 5: **Porovnanie systémov obchodných registrov - medzinárodné best practices**

Krajina	Oficiálny register / link	Špecifiká systému	Best practice
Česko	Obchodní rejstřík - Ministerstvo spravodlivosti ČR https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik	Elektronické podanie návrhu prostredníctvom notára umožňuje § 22-25 zákona č. 304/2013 Sb[26]. Systém zároveň umožňuje generovanie elektronicky podpísaných výpisov z obchodného registra priamo na webe, ktoré sú použiteľné na právne úkony, a to bez zložitých žiadostí.	**Elektronické podania** ako štandard komunikácie so súdom (už aj v SR) a možnosť **jednoduchého sťahovania výpisov z obchodného registra, ktoré sú použiteľné na právne úkony** (aj v zahraničí).
Poľsko	KRAJOWY REJESTR SĄDOWY - Portal S24 https://ekrs.ms.gov.pl/s24/	Portál S24 umožňuje zakladanie spoločností prostredníctvom zákonom upravených štandardizovaných vzorov zmlúv („wzorce umów“) podľa art. 19e ustawy o KRS[27].	Používanie **vzorových elektronických formulárov**.
Maďarsko	Cégnyilvántartás - Ministerstvo spravodlivosti https://www.e-cegjegyzek.hu/	Povinné elektronické podania advokátom upravuje § 48 Companies Act (Act V of 2006)[28].	**Elektronické podania** ako štandard komunikácie so súdom (už aj v SR).
Estónsko	e-Business Register (RIK) https://ariregister.rik.ee/	Elektronické zakladanie spoločností upravuje Commercial Register Act (RT I 2001, 70, 424)[29].	**Elektronické podania** ako štandard komunikácie so súdom (už aj v SR).
Lotyšsko	Uzņēmumu reģistrs https://www.ur.gov.lv/	Elektronické podania a e-podpis upravuje Uzņēmumu reģistra likums[30].	**Elektronické podania** ako štandard komunikácie so súdom (už aj v SR).

[26] Elektronické podanie návrhu na zápis prostredníctvom notára umožňuje § 22-25 zákona č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Oficiálny opis postupu je dostupný na portáli Ministerstva spravodlivosti ČR: https://justice.cz/web/msp/verejne-rejstriky

[27] Elektronické založenie spoločností prostredníctvom systému S24 upravuje art. 19e ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. 1997 nr 121 poz. 769). Oficiálny opis funkcií portálu je dostupný na stránke Ministerstwa Sprawiedliwości RP: https://ekrs.ms.gov.pl/s24/

[28] Povinné elektronické podanie návrhu na zápis spoločnosti prostredníctvom advokáta ustanovuje § 48 Act V of 2006 on Public Company Information, Company Registration and Winding-up Proceedings. Oficiálny register: https://www.e-cegjegyzek.hu/

[29] Elektronické zakladanie spoločností a používanie e-ID upravuje Estonian Commercial Register Act (RT I 2001, 70, 424) a oficiálny portál e-Business Register prevádzkuje Centre of Registers and Information Systems (RIK). Dokumentácia je dostupná na: https://ariregister.rik.ee/

[30] Elektronické podania a ich právne účinky upravuje zákon „Uzņēmumu reģistra likums“ a integrácia e-paraksts je potvrdená na oficiálnom portáli Uzņēmumu reģistrs: https://www.ur.gov.lv/

Litva	Registrų centras - Juridinių asmenų registras https://www.registrucentras.lt/jar/	Integráciu registra s úradmi - daňový a štatistický - upravuje Juridinių asmenų registro įstatymas[31].	**Automatizovaný prenos údajov medzi registrami**.
Slovinsko	AJPES / SPOT https://spot.gov.si/	Fungovanie registra a elektronických podnikateľských služieb upravuje Zakon o Poslovnem Registru Slovenije, pričom portál SPOT je oficiálnym jedným kontaktným miestom pre podnikateľské postupy v Slovinsku[32].	**One-stop-shop** model pre podnikateľov.
Holandsko	Kamer van Koophandel (KvK) https://www.kvk.nl/	Poskytovanie otvorených údajov obchodného registra vrátane API je upravené právnym rámcom Handelsregisterwet 2007[33].	Prístupné údaje registra ako **otvorené dáta cez oficiálne API.**
Belgicko	Banque-Carrefour des Entreprises (BCE/KBO) https://kbopub.economie.fgov.be/kbopub/	Fungovanie centrálneho podnikateľského registra Banque-Carrefour des Entreprises (BCE/KBO) upravuje zákon zo 16. januára 2003 o zriadení Banque-Carrefour des Entreprises[34].	**Centralizovaný register** identifikačných údajov.
Luxembursko	Registre de Commerce et des Sociétés (RCS) https://www.rcsl.lu/	Fungovanie RCS upravuje zákon z 19. decembra 2002; prepojenie s BRIS: Komisia (EÚ) 2015/884[35].	**Prepojenie s európskym systémom BRIS**.
Veľká Británia	Companies House https://www.gov.uk/government/organisations/companies-house	Online zakladanie umožňuje § 9A Companies Act 2006; verejné API poskytuje CH[36].	**Elektronické podania** ako štandard komunikácie so súdom (už aj v SR).

Zdroj: Vlastné spracovanie

Metodické a porovnávacie rámce (prečo sú tieto krajiny „best practice“)

- **eGovernment Benchmark 2024 (Európska komisia)[37]** - hodnotí digitálnu vyspelosť verejných služieb; Estónsko, Dánsko, Fínsko, Holandsko a Švédsko patria dlhodobo medzi lídrov v prístupoch digital by default, once-only a user-centric design.

[31] Integráciu Juridinių asmenų registras s daňovým úradom VMI a štatistickým úradom upravuje „Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymas“, pričom funkcionalita je popísaná v oficiálnej dokumentácii Registrų centras: https://www.registrucentras.lt/jar/

[32] Funkciu jednotného kontaktného miesta SPOT upravuje slovinský „Zakon o točki SPOT“ a je potvrdená oficiálnym portálom SPOT: https://spot.gov.si/

[33] Digitálne služby Kamer van Koophandel a poskytovanie otvorených údajov (open data API) sú ustanovené v „Handelsregisterwet 2007“ a „Handelsregisterbesluit 2008“. Oficiálna dokumentácia API je dostupná na: https://www.kvk.nl/

[34] Funkciu podnikateľských kontaktných miest a centralizáciu údajov upravuje „Loi du 16 janvier 2003 portant création d’une Banque-Carrefour des Entreprises“. Oficiálny register: https://kbopub.economie.fgov.be/kbopub/

[35] Právny rámec RCS je stanovený v „Loi modifiée du 19 décembre 2002 concernant le registre de commerce et des sociétés“. Prepojenie s BRIS upravuje vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/884. Register: https://www.rcsl.lu/

[36] Založenie spoločnosti online upravuje § 9A Companies Act 2006. Companies House poskytuje prístup k údajom prostredníctvom oficiálneho API: https://www.gov.uk/government/organisations/companies-house

[37] Európska komisia: eGovernment Benchmark 2024 - Digital Public Services. Oficiálna správa EK hodnotiaca digitálnu vyspelosť verejných služieb. Dostupné na EUR-Lex a na portáli KG Publications: https://op.europa.eu/

- **EU BRIS / EURopean e-Justice Portal**[38] - zabezpečuje prepojenie obchodných registrov členských štátov EÚ a štandardizáciu výmeny údajov, čím umožňuje vyhľadávanie spoločností naprieč krajinami EÚ.
- **World Bank - Business Ready (B-READY) 2024**[39] - nový rámec po Doing Business, zameraný na kvalitu regulačného prostredia a efektivitu verejných služieb; umožňuje porovnať rýchlosť, náklady a právnu predvídateľnosť pri zakladaní podnikov.
- **OECD Digital Government Index 2023**[40] - posudzuje mieru digitalizácie verejnej správy; Dánsko, Estónsko, Fínsko a Holandsko dosahujú najvyššie skóre v oblasti prepojených služieb a používateľskej orientácie.

Medzinárodné porovnanie ukazuje, že európske krajiny uplatňujú rôzne modely organizácie obchodného registra - od **plne digitalizovaných administratívnych systémov** (Estónsko, Spojené kráľovstvo, Dánsko, Fínsko) až po **notárske modely** (Nemecko, Taliansko, Benelux), ktoré postupne prechádzajú na hybridné alebo elektronizované riešenia. Krajiny ako **Slovinsko, Poľsko, Holandsko či Francúzsko** predstavujú funkčné kompromisy - kombinujú právnu istotu s jednoduchosťou a rýchlosťou elektronických služieb.

Spoločným trendom v celej EÚ je princíp **„digital by default“** - predpoklad, že všetky služby musia byť v prvom rade dostupné online - a princíp **„once-only“**, t. j. orgány verejnej správy nesmú od podnikateľa opakovane žiadať tie isté údaje.

2.4.2 Kľúčové zistenia a odporúčania pre Slovensko

Porovnanie právnych rámcov obchodných registrov v členských štátoch EÚ a vybraných krajinách OECD ukazuje, že ich modernizácia sa opiera o tri legislatívne piliere:

a. zavedenie elektronických podaní ako právne uznanej formy konania[1],
b. používanie štandardizovaných elektronických vzorov dokumentov[2],
c. prepojenie obchodného registra s ďalšími verejnými registrami a službami[3].

Tieto opatrenia sú zakotvené v národných právnych poriadkoch a predstavujú formálne potvrdené riešenia, ktoré dlhodobo podporujú znižovanie administratívnej záťaže a zvyšujú presnosť údajov vo verejných registroch.

[38] Európska komisia: Business Registers Interconnection System (BRIS), prevádzkovaný prostredníctvom európskeho e-Justice Portálu podľa smernice (EÚ) 2017/1132 a vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/1042. Oficiálne informácie: https://e-justice.europa.eu/

[39] Svetová banka: Business Ready (B-READY) 2024 - nový hodnotiaci rámec nahrádzajúci Doing Business; hodnotí regulačné prostredie a efektivitu verejných služieb. Oficiálne: https://www.worldbank.org/en/programs/business-ready

[40] OECD: Digital Government Index 2023 - výsledky krajín v oblasti digitálnej verejnej správy podľa rámca Digital Government Policy Framework. Oficiálna publikácia OECD: https://www.oecd.org/gov/digital-government/

Kľúčové zistenia z medzinárodných best practices

1. Elektronické podania ako právny štandard

Viaceré štáty ustanovujú elektronické podanie návrhov priamo v zákone - napr. Estónsko v *Commercial Register Act*[41], Maďarsko v *Act V of 2006*[42] a Česko v zákone č. 304/2013 Sb.[43] Tieto právne úpravy potvrdzujú, že elektronické vykonanie úkonu je plnohodnotnou formou registrácie.

2. Štandardizované vzory zakladacích dokumentov

Poľsko legislatívne zaviedlo „wzorce umów" pri elektronických podaniach v art. 19e *ustawy o KRS*[44]. Litva používa štandardizované podania podľa *Juridinių asmenų registro įstatymas*[45]. Zavedenie vzorových dokumentov znižuje formálne nedostatky a uľahčuje spracovanie podaní.

3. Jednotné podnikateľské kontaktné miesto („one-stop-shop")

Slovinsko právne upravuje systém SPOT v *Zakon o točki SPOT*[46] ako jednotné miesto na vybavenie viacerých podnikateľských registrácií. Dánsko a Fínsko poskytujú integrované elektronické podnikateľské služby prostredníctvom štátnych portálov (Virk.dk[47] a Suomi.fi[48]), avšak tieto nie sú upravené osobitným zákonom ako formálny „one-stop-shop" model."

4. Prepojenie verejných registrov

Litva zákonom[49] ustanovila prepojenie obchodného registra s daňovým úradom a štatistickým úradom. Holandsko v *Handelsregisterwet 2007* a *Handelsregisterbesluit 2008* právne upravuje poskytovanie údajov a ich sprístupnenie cez API[50]. Luxembursko[51] má

[41] Estonian Commercial Register Act (RT I 2001, 70, 424). Oficiálne znenie dostupné na portáli Riigi Teataja: https://www.riigiteataja.ee

[42] Act V of 2006 on Public Company Information, Company Registration and Winding-up Proceedings (Maďarsko). Dostupné na oficiálnom portáli Nemzeti Jogszabálytár: https://njt.hu

[43] Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Úplné znenie dostupné na portáli Ministerstva vnitra ČR: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu

[44] Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym, Dz.U. 1997 nr 121 poz. 769, art. 19e. Konsolidované znenie dostupné na portáli ISAP (Sejm RP): https://isap.sejm.gov.pl

[45] Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymas. Dostupné na oficiálnom právnom portáli Seimas: https://e-seimas.lrs.lt

[46] Zakon o točki SPOT (Slovinsko). Oficiálne znenie dostupné v Uradni list Republike Slovenije: https://www.uradni-list.si

[4747] Oficiálny podnikateľský portál Virk.dk (prevádzkovaný Erhvervsstyrelsen). Dostupné na: https://virk.dk.

[48] Oficiálny portál verejnej správy Suomi.fi a služby PRH (Fínsky obchodný register). Dostupné na: https://www.suomi.fi a https://www.prh.fi.

[49] Zákon o správe daní Litovskej republiky (Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas), § 46 – upravuje výmenu údajov medzi daňovým úradom (VMI) a ďalšími verejnými registrami vrátane právnických osôb. Oficiálne znenie dostupné na portáli Seimas: https://e-seimas.lrs.lt

[50] Handelsregisterwet 2007 a Handelsregisterbesluit 2008 (Holandsko). Oficiálne dokumenty dostupné na vládom spravovanom portáli overheid.nl: https://wetten.overheid.nl

[51] Právny rámec obchodného registra Registre de Commerce et des Sociétés (RCS) upravuje „Loi modifiée du 19 décembre 2002 concernant le registre de commerce et des sociétés et la comptabilité et les comptes annuels des entreprises". Úradné znenie je dostupné v legislatívnej databáze vlády Luxemburska Legilux: https://legilux.public.lu

povinné prepojenie registra RCS s európskym systémom BRIS podľa rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/884[52].

5. Digitalizácia právnych úkonov

Viaceré členské štáty EÚ upravili vo svojej legislatíve možnosť vykonávať právne úkony v elektronickej forme. Luxembursko umožňuje elektronické doručovanie, elektronické podania a digitalizované notárske listiny v rámci Loi modifiée du 19 décembre 2002 concernant le registre de commerce et des sociétés[53]. Holandsko prostredníctvom Handelsregisterwet 2007 a vykonávacieho nariadenia Handelsregisterbesluit 2008 právne upravuje poskytovanie registrových údajov, elektronické podania a digitálne formy autorizácie dokumentov[54]. Tieto právne rámce potvrdzujú, že elektronická forma právnych úkonov je v oboch krajinách plnohodnotne uznaná a implementovaná v obchodnoprávnych postupoch.

Odporúčania pre Slovensko

1. Zaviesť plne dostupný elektronický režim registrácie

Po vzore Estónska, Maďarska a Česka by Slovensko malo rozšíriť existujúci elektronický režim podávania návrhov (§ 4 ods. 2 zákona č. 530/2003 Z. z.) tak, aby všetky právne úkony v procese registrácie – vrátane zakladateľských dokumentov – mohli byť vykonané plne elektronicky, bez potreby listinnej notárskej formy.

2. Zriadiť jednotné elektronické podnikateľské miesto

Slovensko v súčasnosti poskytuje viaceré elektronické služby pre podnikateľov (napr. elektronické podania do OR podľa § 4 ods. 2 zákona č. 530/2003 Z. z., elektronické služby živnostenského registra cez slovensko.sk), avšak nemá legislatívne ukotvený jednotný „one-stop-shop“ systém, ktorý by na jednom mieste integroval registráciu spoločnosti, živností, daňových a odvodových povinností. Po vzore Slovinska, kde je systém SPOT upravený zákonom, by Slovensko mohlo vytvoriť legislatívne zakotvený elektronický model jednotného podnikateľského kontaktného miesta.

3. Zabezpečiť zákonom upravené prepojenie registrov a otvorených údajov

Slovensko už poskytuje niektoré otvorené údaje prostredníctvom data.gov.sk a má zákonný rámec na elektronické podanie do OR (§ 4 ods. 2 zákona č. 530/2003 Z. z.), avšak obchodný register nemá plne upravenú interoperabilitu s daňovým úradom, štatistickým úradom ani jednotný rámec pre poskytovanie údajov cez API. Po vzore Litvy, Holandska a Luxemburska by bolo vhodné zákonom explicitne zakotviť prepojenia registrov a definovať rozsah otvorených údajov vrátane poskytovania cez štandardizované API.

[52] Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/884 z 8. júna 2015 o prepojení systémov obchodných registrov (BRIS). Úradný vestník EÚ dostupný na EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu

[53] Loi modifiée du 19 décembre 2002 concernant le registre de commerce et des sociétés. Oficiálne znenie v databáze Legilux: https://legilux.public.lu

[54] Handelsregisterwet 2007 a Handelsregisterbesluit 2008. Úradné znenia dostupné na Overheid.nl: https://wetten.overheid.nl

4. Zaviesť elektronickú autorizáciu právnych úkonov

Slovenský právny poriadok vyžaduje pri viacerých registračných úkonoch listinné notárske zápisnice (napr. zakladateľské dokumenty s. r. o. podľa zákona č. 323/1992 Z. z. o notároch), pričom elektronická autorizácia týchto právnych úkonov nie je v plnom rozsahu umožnená. Po vzore Luxemburska a Holandska, kde právne predpisy umožňujú elektronické podania a digitalizované právne akty, by Slovensko mohlo zaviesť možnosť vykonávať vybrané právne úkony (napr. zakladateľské dokumenty, rozhodnutia spoločníkov) plne elektronicky, bez potreby listinnej notárskej formy.

3 Kvantitatívna analýza

3.1 Meranie vplyvu regulácie

Regulácia má dvojaký dopad na podnikateľské prostredie. Na jednej strane zvyšuje, na druhej znižuje náklady podnikateľského prostredia a špecificky MSP. Na základe preskúmaného je väčšina novovzniknutých podnikov (prvozápisy s. r. o.) veľkostnej kategórie MSP. Tento fakt zároveň tvorí nultý bod metodiky.

Došlo k vyžiadaniu dát zo súdov obchodného registra ako i z notárskej komory, aby bolo možné vyčísliť náklady regulácie. Náklady regulácie je možné rozdeliť do rôznych období, ktoré reflektujú legislatívne zmeny:

3.1.1 Náklady regulácie - Zavedenie možnosti prvozápisu s. r. o. aj notárom (registrátorom), nielen súdom

V roku 2022 bolo podľa údajov z registrových súdov zaznamenaných 21 498 žiadostí o prvoregistráciu s. r. o. V roku 2023 bol údaj o prvoregistráciách s. r. o. zo súdov na úrovni 22 089. Právna úprava, ktorá zaviedla možnosť prvoregistrácie prostredníctvom notárskych úradov začala platiť až v novembri 2023. V roku 2023 vyčíslili registrové súdy iba 469 prvozápisov, ktoré boli realizované prostredníctvom notára.

Poplatky u notára sú limitované vyhláškou 31/1993 Z. z. : Ich výška je stanovená na 165,90 eur bez DPH, avšak vzhľadom na fakt, že notári sú povinnými platcami DPH je výška 204,06 s DPH. Oproti registrácii súdom je poplatok lacnejší o 15,94 eur. Tento predpoklad platí len v prípade, ak dochádza k registrácii prostredníctvom fyzickej registrácie. Do výpočtu nákladov vstupuje aj fakt, že poplatok pri registrácii prostredníctvom notára bol do roku 2025 stanovený na 150 eur + DPH (20 %), čo bolo 180 eur. To znamená, že registrácia prostredníctvom notára bola do 1. januára 2025 výrazne výhodnejšia (približne o 43 eur) a aj po zvýšení notárskeho poplatku zostala mierne výhodnejšou možnosťou.

Všetky tieto fakty sú dôležité pre vyčíslenie nákladov pre podnikateľské subjekty a zaťaženie MSP a vstupujú do výsledného vzorca. Pre výpočet dopadov na podnikateľské prostredie pri notároch uvažujeme o spodnej hranici, teda o 204,06 eur.

Ide z nášho pohľadu o sumu, ktorá je minimálna na registráciu u notára. Nižšiu sumu z hľadiska predpisov notárskej komory a príslušných právnych predpisov nie je možné dosiahnuť (podľa vyhlášky MSSR č. 389/2023 Z. z. a č. 31/1993 Z. z. a Sadzobníka Centrálneho informačného systému Notárskej komory Slovenskej republiky). Pozostáva z:

- Sadzobník A 6 Vyhlášky o odmenách: 150 Eur
- Sadzobník L 1 Vyhlášky o odmenách: 2 Eur
- Sadzobník Centrálneho informačného systému, odmena, položka E: 2,50 Eur
- Náhrada hotových výdavkov CIS položka E: 0,50 Eur
- Sadzobník Centrálneho informačného systému, odmena položka G1: 0,10 Eur
- Náhrada hotových výdavkov CIS položka G1: 0,80 Eur
- Sadzobník Centrálneho informačného systému, odmena položka H: 0 Eur
- Náhrada hotových výdavkov CIS položka H1: 10 Eur
- Spolu: 165,90 Eur + DPH 23% = 204,06 Eur

Tento poplatok nemusí byť konečný a notár môže uplatniť aj ďalšie poplatky. Preverením rôznych služieb, ktoré ponúkajú založenie s. r. o. online sme však našli možnosť založiť si s. r. o. za túto sumu. Okrem notára môže konateľ s. r. o. splnomocniť na založenie aj advokáta a v takom prípade sa založenie s. r. o. značne predraží. Od tejto možnosti sme tiež abstrahovali pri výpočte dopadov na podnikateľské prostredie. Naviac, treba pamätať na to, že podnikateľské oprávnenie, či vypracovanie zakladateľských listín absolvuje podnikateľ zväčša mimo notára a je tiež spoplatnené. Tu však predpokladáme rovnaké náklady či už sa rozhodne pre registráciu súdom alebo notárom.

Tab. č. 6: **Nákladovosť prvoregistrácie s. r. o. pri rôznych subjektoch registrácie**

Dátum	Mesiace	Súd	Notár	Dopad na MSP
Rok 2023	11 - 12	150 Eur	38 eur (+ DPH) 100 eur spísanie notárskej zápisnice 10 eur strata času 148 eur bez DPH (177 eur s DPH)	**Negatívny -** Registrácia cez notára je drahšia o **27 eur**
Rok 2024	1 - 3	150 eur	38 eur (+ DPH) 100 eur spísanie notárskej zápisnice 10 eur strata času 148 eur bez DPH (177 eur s DPH)	**Negatívny -** Registrácia cez notára je drahšia o **27 eur**
Rok 2024	4 - 12	220 eur	38 eur (+ DPH) 100 eur spísanie notárskej zápisnice 10 eur strata času 148 eur bez DPH (177 eur s DPH)	**Pozitívny –** Registrácia cez notára je lacnejšia o **43 eur**
Rok 2025 a ďalšie	1 - 12	220 eur	204,06 (165 eur + DPH)	**Pozitívny -** Registrácia cez notára je v najlepšom možnom scenári lacnejšia o **15,94 eur**

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tab. č. 7: **Negatívne náklady pre MSP**

(11/ 2023 – 1-3/2024)	Počet registrácií cez notára	Dodatočné náklady MSP
Banská Bystrica	281	7 587 eur
Bratislava	477	12 879 eur
Trenčín	98	2 646 eur
Trnava	106	2 862 eur
Prešov	93	2 511 eur
Nitra	195	5 265 eur
Košice	143	3 861 eur
Žilina	110	2 970 eur
Spolu	**1 503**	**40 581 eur**

Zdroj: Vlastné spracovanie

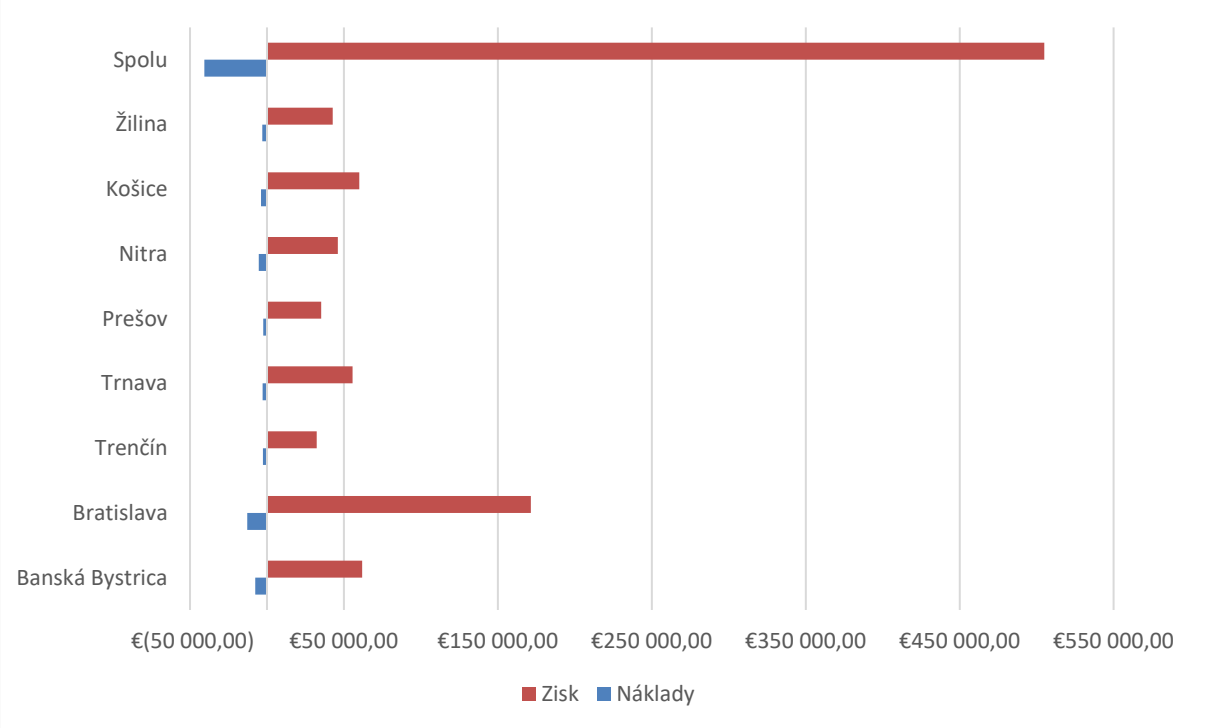
Tab. č. 8: **Pozitívne náklady pre MSP**

04 - 12/ 2024	**Počet registrácií cez notára**	**Dodatočná úspora MSP**
Banská Bystrica	887	38 141 eur
Bratislava	2688	115 584 eur
Trenčín	491	21 113 eur
Trnava	817	35 131 eur
Prešov	555	23 865 eur
Nitra	694	28 842 eur
Košice	954	41 022 eur
Žilina	646	27 778 eur
Spolu	7 732	332 476 eur
01 - 09/ 2025	**Počet registrácií cez notára**	**Dodatočná úspora MSP**
Banská Bystrica	1 481	23 607,14 eur
Bratislava	3 497	55 742,18 eur
Trenčín	706	11 253,64 eur
Trnava	1 279	20 387,26 eur
Prešov	708	11 285,52 eur
Nitra	1 019	16 242,86 eur
Košice	1 185	18 888,90 eur
Žilina	941	14 999,54 eur
Spolu	**10 816**	**172 407,04 eur**
Spolu za všetky roky	**18 548**	**504 883,04 eur**

Zdroj: Vlastné spracovanie

Konštatujeme, že dochádza k **pomerne veľkým úsporám na strane podnikateľských subjektov a zmena je v prospech podnikateľského prostredia a podpory malého a stredného podnikania.** Z doručených podkladov vyplýva, že pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie (MSP) je **vo výške približne 166-tisíc eur**. Pozitívna zmena nastala až v roku 2025, kedy reálne tvoria podniky pri registrácii úspory.

Graf č. 1: **Náklady a prínosy zavedenia registrácie prostredníctvom notárov**

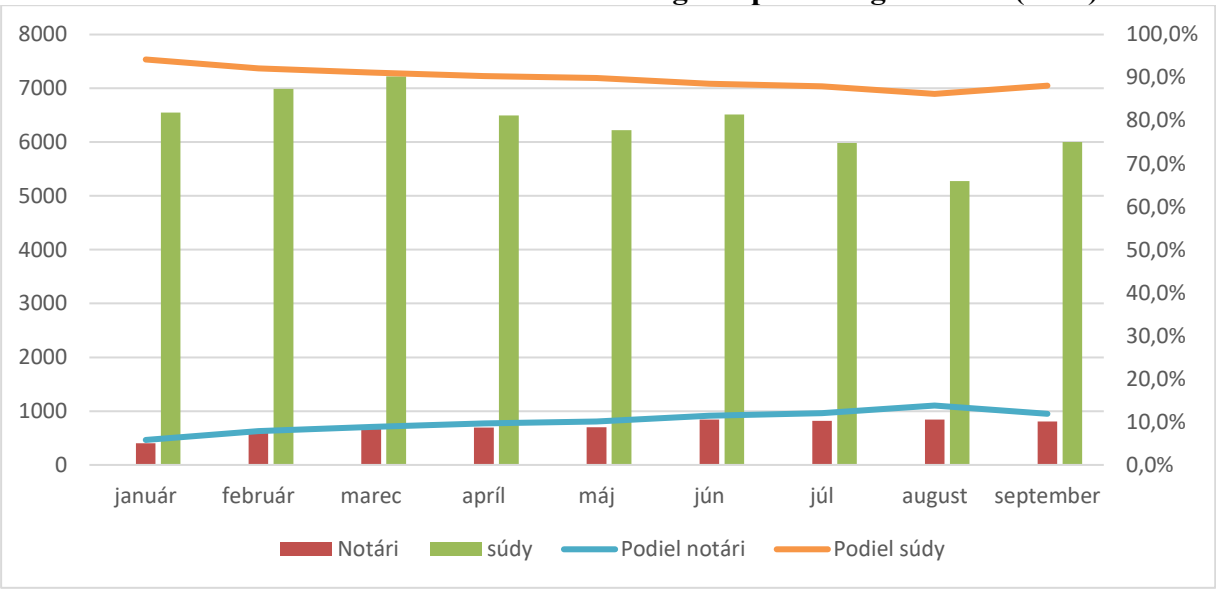
Zdroj: Vlastné spracovanie

3.1.2 Náklady regulácie - rozšírenie právomoci zapisovať aj zmeny údajov s. r. o. (okrem vybraných výnimiek)

Od 1.1. 2025 pribudla možnosť realizovať aj zmeny v obchodnom registri prostredníctvom notárov. Táto zmena znamená určité odľahčenie registrových súdov. Dôležité je poznať nákladovosť tohto riešenia pre podnikateľské prostredie.

V zmysle účinnej regulácie sme oslovili registrové súdy so žiadosťou o počty zmien, ktoré realizujú súdy a ktoré realizujú notári. Predbežné výsledky za sedem registrových súdov je spracovaných v grafe nižšie.

Graf č. 2: **Podiel realizácie zmien v obchodnom registri podľa registrátora (2025)**

Zdroj: Vlastné spracovanie

Podiel notárov postupne stúpa, doteraz však realizujú nižší počet registrácií zmien v obchodnom registri ako je realizácia zmien, ktoré realizujú súdy. Jedným z dôvodov bude vyššia nákladovosť notárov oproti súdom.

Údaje preukazujú, že nábeh bol pozvoľný. V prvom mesiaci zmeny využilo možnosť notára len asi 4,5 % subjektov. Ku koncu roka to bolo už približne 13 % subjektov, ktoré podali návrh na zmenu v obchodnom registri prostredníctvom notára.

Tab. č. 9: **Porovnanie nákladovosti realizácie zmien prostredníctvom notára a registrového súdu**

Dátum	Mesiace	Súd	Notár	Dopad na MSP
Rok 2025	1-9	50 eur	45 eur bez DPH (55,35 eur s DPH) + náhrada hotových výdavkov za Centrálny informačný systém notárskej komory 10,90 bez DPH (13,41 s DPH)	**Negatívny** - Zápis zmien v OR je prostredníctvom notára drahší min. o 18,76 eur.

Zdroj: Vlastné spracovanie

V uplynulých deviatich mesiacoch roka 2025 bolo vykonaných 63 658 zmien (prostredníctvom notára 6 405 zmien). Došlo tak k dodatočnému poplatkovému zaťaženiu podnikateľského sektora o **120-tis. eur.**

3.1.3 Odhadované budúce náklady po schválení príslušných zákonov

Odhadovať budúce náklady môžeme iba na základe minulých údajov, ktoré boli dodané súdmi. Do 17.8.2026 nedochádza k zásadným zmenám v možnosti registrácie subjektov, pričom oproti pôvodnému návrhu zákona sa aj naďalej zachováva dualita, kde sme identifikovali možnú úsporu pre MSP. Oproti prvotnému návrhu zmien sa zákon vo svojej podstate v smere dodatočnej záťaže nemení. Podnikatelia naďalej budú mať možnosť vybrať si, ktorý zo spôsobov registrácie a vykonávania zmien im vyhovuje.

Do kalkulácie však môžu vstúpiť a v budúcnosti aj vstúpia zmeny poplatkovej štruktúry či už súdov alebo notárskych poplatkov. Tieto náklady nevieme v súčasnosti spoľahlivo predpokladať, preto sme s nimi neuvažovali ani pri výpočtoch. Orientačné výpočty sa týkajú situácie, aká je navrhnutá v súčasnosti.

Na základe podkladov dodaných prostredníctvom registrových súdov bolo identifikované, že prostredníctvom notára je v dlhodobom horizonte (rok 2024 - 2025) registrovaných asi 55 % podnikov (s. r. o.) spomedzi všetkých registrovaných subjektov. Pre účely výpočtu je možné predpokladať, že toto percento bude postupne narastať. Pre časť subjektov však ostane naďalej atraktívna možnosť registrácie prostredníctvom súdov (dôvody môžu byť rôzne, ako napríklad lepšia dostupnosť, zvyk, postup odporúčaný niektorými advokátmi a pod.)

Dôležitou otázkou zostáva, koľko podnikateľských subjektov kategórie s. r. o. každoročne požiada o vznik. Na základe údajov z registrových súdov ako i dlhšej štatistiky Vzniky a zániky MSP, ktorú vydáva SBA sme určili, že dlhodobý priemer predstavuje približne 20 000 MSP v kategórii s. r. o.

Tieto údaje tvoria základnú počtovú bázu na výpočet nákladovosti registrácie pre jednotlivé MSP kategórie s. r. o. Na základe údajov zo ôsmich registrových súdov bolo určené, že za 9 mesiacov roka 2025 bolo zaregistrovaných 10 816 s. r. o. prostredníctvom notárov.

Keďže predpokladáme, že pomer pre zápisy prostredníctvom notárov sa zvýši aj v nasledujúcich rokoch (napovedajú tomu predošlé trendy), uvažovali sme s variantom, že v roku 2026 a rokoch nasledujúcich dôjde k prvozápisu 60 % s. r. o. prostredníctvom notára. Dlhodobý priemer novovzniknutých s. r. o. predstavuje asi 22 000.

Zníženie nákladov môžeme v realistickom scenári očakávať pre asi 13 000 subjektov každoročne. Predpokladaný pozitívny dopad pre ďalšie roky vyčísľujeme na úrovni asi **207 tisíc eur**. V prípade, ak by došlo k registráciám na úrovni 100 % prostredníctvom notára a zároveň by všetky subjekty využili služby v najlacnejšej dostupnej cene u notára, očakávaná úspora pre MSP by mohla dosiahnuť vrchnú hranicu asi **350-tisíc eur ročne**. Tento scenár predpokladá nezmenené výšky sadzieb, ktoré sú určované vyhláškou a môžu byť menené pomerne jednoducho. Ide o statický prepočet, ktorý neberie do úvahy ďalšie možné zvyšovanie notárskych poplatkov.

Pozitívny alebo negatívny dopad na MSP môže nastať aj v prípade rozšírenia možností zápisu do obchodného registra pre všetky formy obchodných spoločností. Napríklad zápis akciovej spoločnosti prostredníctvom súdu je spoplatnený súdnym poplatkom 550 eur. Samotný predkladateľ v kalkulácii vplyvov priznáva, že zatiaľ nie sú známe tieto poplatky, ale počíta sa s tým, že tieto poplatky u notára budú zhruba v rovnakej výške. V dobe realizácie tohto Testu MSP bola známa len vyhláška bez určenia súm, preto v prípade ostatných foriem

obchodných spoločností nebolo možné vykonať kalkuláciu pre zápis v prípade iných foriem obchodných spoločností.

Zložitejšia situácia nastáva vo vyčíslení možného dopadu pri registrácií iných právnych foriem. Z údajov Vznikov a zánikov máme informáciu, že počet novovzniknutých akciových spoločností dosahuje asi 250 nových firiem ročne, k tomu vzniká každoročne približne 5 - 10 verejných obchodných spoločností, približne 50 komanditných spoločností, a približne 40 - 80 družstiev. Počet iných foriem podnikania (európska spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie a pod.) dosahuje približne 150 nových firiem ročne. Vo vládou schválenom návrhu sa ponecháva duálnosť.

Ďalšou neznámou premennou, ktorú máme môžeme iba odhadovať je podiel tých, ktorí pri registrácii radšej využijú služby notára ako registrového súdu a to aj vtedy, ak služby notára môžu byť výrazne drahšie ako je tomu, ak dôjde k registrácii prostredníctvom registrového súdu.

Otvorenou otázkou ostáva aj odhad nákladov na registráciu zmien v obchodnom registri. Na podklade minulých dát dochádza v roku 2025 mesačne k priemernému počtu 7 000 zmien v obchodnom registri. Zo štatistík ďalej vyplýva, že približne **10 % zmien registrujú notári,** kde sme identifikovali stúpanie poplatkového zaťaženia.

Pre rok 2025 dodatočné zaťaženie MSP dosiahne **približne 40 000 eur len tým, že podnikatelia budú využívať služby notára, ktoré sú síce rýchlejšie ale tiež drahšie.**

Budúce náklady vieme odhadovať na základe minulých čísiel dodaných v zmysle infožiadostí z jednotlivých registrových súdov. Súdy však neevidujú veľkostnú kategóriu pre dodané infožiadosti, preto v tejto časti vyčísľujeme náklady ako celok, nie samostatne pre kategóriu MSP.

Priemerný počet podaných žiadostí o zmenu v obchodnom registri dosahuje **asi 6 000 zaznamenaných zmien** mesačne aj keď tendencia je mierne klesajúca. Doterajšia prax hovorí o fakte, že **asi 15 % subjektov žiada o zmeny prostredníctvom notára.**

Tab. č. 10: **Počet realizovaných zmien v obchodnom registri**

Rok	Počet zmien v obchodnom registri realizovaných spolu
2022	84 306
2023	73 779
2024	59 258
2025 (1 - 9)	63 658
Priemerný počet za mesiac	**Cca 6000**
Rok 2027 a ďalšie	**Cca 72 000**

Zdroj: Vlastné spracovanie

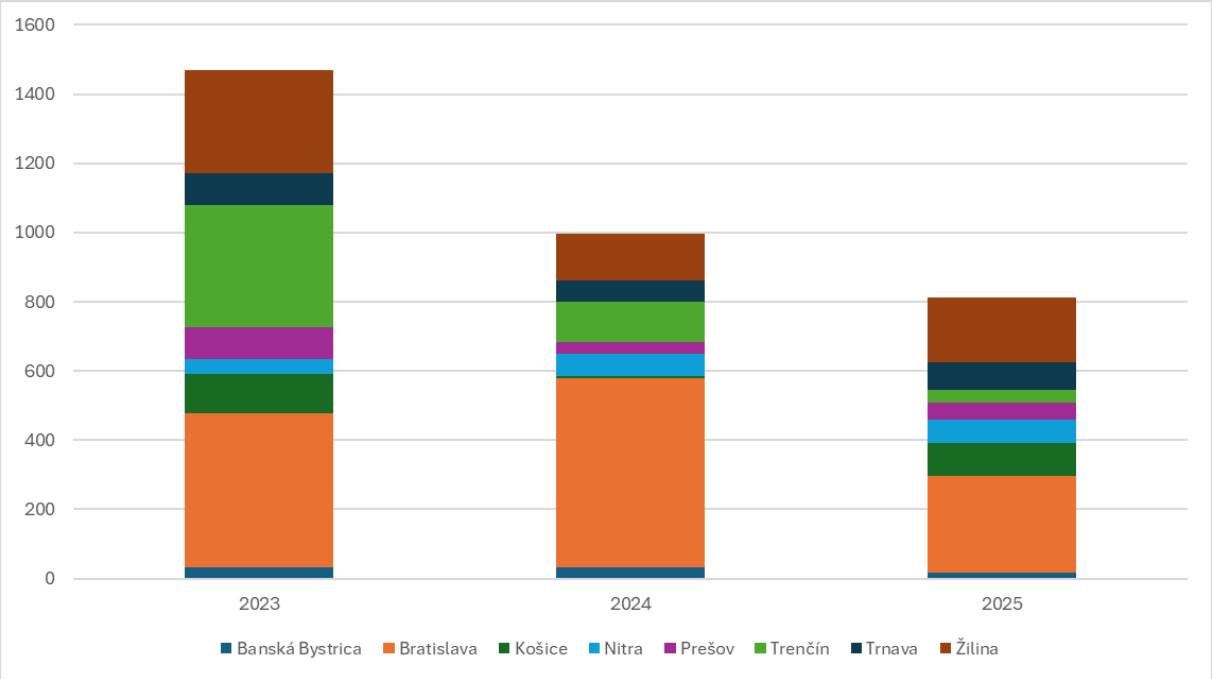
Pre účely výpočtu poplatkového zaťaženia sme predpokladali, že po zachovaní duality možnosti realizácie zmien si z rôznych dôvodov vyberie realizáciu zmien prostredníctvom notára naďalej asi 15 % podnikateľov. Dôvody pre nich môžu byť rôzne, napríklad lepšia dostupnosť, kvalita služieb a pod.

Z priemerného počtu asi 72 000 zmien, ktorý vychádza z nameraných údajov tvorí 15 % zmien realizovaných zmien prostredníctvom notára približne 10 800 zmien ročne. To predstavuje zvýšený náklad pre podnikateľské prostredie **asi 200-tisíc eur ročne**.

Odhadovaná maximálna úspora preto prakticky pre MSP v roku 2026 a ďalších nevznikne. Ide o približný odhad založený na súčasnej nákladovej praxi a počte novovznikajúcich s. r. o. a počtu zmien realizovaných prostredníctvom notára. Maximálnu možnú úsporu odhadujeme na rok na 150-tisíc eur. Pravdepodobne však ostane stále časť podnikateľov, ktorí využijú drahší a pomalší súd (príčiny môžu byť rôzne, napríklad nižšia dostupnosť notára v niektorom regióne, nedôvera a pod.). Tento výpočet nezohľadňuje potreby realizácie notárskej zápisnice pri vzniku s. r. o. (viď nižšie), ktorého započítanie tvorí významnú nákladovú položku a neguje pozitívne prínosy registrácie s. r. o. prostredníctvom notára.

Doterajšie náklady pre MSP, ktoré sme preukázali predstavujú odhad na základe skúseností z praxe. Novela v aplikačnej praxi prináša ďalšie náklady, ktorých dopad na podnikateľské prostredie je možné len odhadovať. Takýmto nákladom je nedodržiavanie lehôt zo strany registrových súdov. Na podklade infožiadostí zo súdov, ktoré boli zbierané v troch rôznych časových obdobiach (október/november 2023, júl 2024 a október 2025) bolo zistené, že **značná časť zápisu do obchodného registra, zápisu zmien údajov do obchodného registra a výmazov údajov z obchodného registra je po termíne**. Počet nevybavených návrhov však klesol a predpokladáme, že ide o dôsledok zavedenia registračnej praxe notármi, ktorá procesy zrýchlila.

Graf č. 3: **Počet omeškaní a nespracovaných žiadostí podľa rokov a krajov**

Zdroj: Vlastné spracovanie

Väčšina omeškaní a nespracovaných žiadostí „visí“ na registrovom súde v Bratislave. Výrazný je nápor aj v Žiline. Najmä v Bratislave dochádza k výraznému zníženiu.

Tab. č. 11: **Súhrnné vyčíslenie dopadu na MSP (podnikateľské prostredie)**

Rok	Zápis s. r. o.	Zmeny OR
2022	0	0
2023	+ 5000 eur	0
2024	- 296 000eur	0
2025	- 172 000 eur	160 000
2026	- 207 000 eur	200 000
2027	- 207 000 eur	200 000
2028	- 207 000 eur	200 000
Spolu	**-1 084 000 eur**	760 000 eur
Spolu náklady pre MSP	- 324 000 (pozitívny dopad)	
Registrácie iných právnych foriem prostredníctvom notára	Nie je možné určiť	

Zdroj: Vlastné spracovanie

Celkové zhrnutie dopadov na MSP sme **vyčíslili na pozitívnych 324 tis. eur.** Pozitívny dopad má novela z hľadiska prvoregistrácie prostredníctvom notárskych úradov, negatívne dopady evidujeme z pohľadu realizovania zmien. Z hľadiska podpory podnikateľského prostredia je pozitívom, že vláda nakoniec ponechala dualitu registrácie s možnosťou vybrať si lacnejší registrový súd v prípade realizácie zmien a nenúti podnikateľov k využívaniu služieb notárov. Zároveň náklady podnikateľov môže zvýšiť poplatok 50 eur za registráciu obchodného mena. Tento poplatok je však dobrovoľný, preto sme ho nekalkulovali.

K tomuto dopadu z hľadiska vznikov s. r. o. ,ktorý je možné hodnotiť z hľadiska dopadov na MSP neutrálne, resp. finančne mierne pozitívne a pozitívne z hľadiska zvýšenia dostupnosti služieb však treba pripočítať poplatok za povinnú notársku zápisnicu. Táto povinnosť sa podľa nového znenia zákona najviac dotkne subjektov v právnej forme spoločnosti s ručením obmedzeným, verejných obchodných spoločností a komanditných spoločností.

Z hľadiska dopadov na MSP sme počet subjektov, ktorých sa nová povinnosť dotkne určili na základe dát z Registra organizácií a historického počtu vznikov a zánikov subjektov. Počet vznikov nových subjektov v roku 2026 sme extrapolovali z reálneho počtu vznikov za rok 2025, kedy sa preukázalo, že v druhom polroku daného roka vzniklo menej subjektov ako v rámci prvého polroka. Drvivú väčšinu všetkých vznikov dotknutých subjektov tvoria spoločnosti s ručeným obmedzením. Počet vznikov komanditných spoločností a verejných obchodných spoločností sa počíta v jednotkách, preto na celkové počty nemajú zásadný vplyv.

Dôležitú položku tvoria náklady na takúto zmenu. V doložke vplyvov legislatívec určil tento náklad na 100 eur, pričom z našej strany došlo k overeniu a potvrdeniu tejto sumy.

Tab. č. 12: **Vyčíslenie dopadu novej regulačnej povinnosti – povinná notárska zápisnica na MSP**

Rok	Počet dotknutých subjektov	Odhadovaný náklad
2026	10 000	1 000 000
2027	22 000	2 200 000
2028	22 000	2 200 000
Odhadované náklady spolu		**5 400 000**

Zdroj: Vlastné spracovanie

Odhadovaný náklad na MSP v zmysle vzniku novej povinnosti tvorby povinnej notárskej zápisnice pri vzniku vyčísľujeme na negatívnych 5,4 mil. eur. Z tejto sumy síce budú z 80 % profitovať notárske organizácie, avšak ako celok sa podnikateľské prostredie zaťaží ďalšou

regulačnou a finančnou povinnosťou. Zakladanie nových firiem sa nielen predraží, ale tiež skomplikuje a môže byť do budúcnosti menej atraktívne.

Pri celkovom vyčíslení nákladov zakladania MSP sa pozitívny efekt vytráca. Dochádza k významnému zvýšeniu zaťaženia podnikateľského prostredia. Ide o pomerne konzervatívny odhad, založený na súčasných číslach. Pozitívna je zmena v znížení zaťaženia registrových súdov, ktorá však v značnej miere závisí od rozhodnutia samotných podnikateľov.

4 Návrhy riešenia

4.1 Konkrétne riešenia skúmanej problematiky/odporúčania

Cieľom navrhovaných riešení je zabezpečiť, aby pripravovaná rekodifikácia zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025) priniesla pre podnikateľov **reálne zníženie administratívnej záťaže, posilnila právnu istotu a využila overené riešenia z EÚ a OECD.** Návrhy vychádzajú z právnej analýzy, z dostupných primárnych zdrojov a z medzinárodných príkladov, ktorých funkčnosť je legislatívne doložiteľná (Slovinsko, Poľsko, Estónsko, Holandsko, Litva, Luxembursko, Česko, Maďarsko).

4.1.1 Legislatívne a inštitucionálne odporúčania

1. **Zaviesť pevne stanovenú zákonnú lehotu s fikciou zápisu alebo možnosťou odpustenia poplatku**: Lehota 2 pracovných dní by mala byť reálne vymožiteľná prostredníctvom fikcie zápisu - ak registrátor alebo súd v tejto lehote nerozhodne, považuje sa zápis za vykonaný. Tento model úspešne využíva Česká republika a Poľsko a výrazne zvyšuje predvídateľnosť pre podnikateľov. Alternatívne možno uvažovať o odpustení poplatku pre nedodržanie lehoty tak, ako je tomu v súčasnosti pri správnych poplatkoch.
2. **Stanoviť maximálne odmeny notárov a advokátov (cenové stropy)**: Vyhláška o odmenách notárov by mala obsahovať horné hranice odmien za úkony súvisiace so zápisom do OR, aby sa zabránilo regionálnym disproporciám a nekontrolovanému rastu cien. V Belgicku a Holandsku sú notárske sadzby transparentne zverejňované a limity určuje štát.
3. **Zaviesť povinný monitoring cien a časov spracovania**: MS SR by malo štvrťročne zverejňovať štatistiky o počte, čase a cene zápisov vykonaných notármi a súdmi, čím sa posilní kontrola efektívnosti a konkurencieschopnosti systému.
4. **Presunúť výber poplatkov na jednotný štátny portál**: Namiesto individuálneho platenia notárovi by všetky poplatky a odmeny mali byť hradené centrálne cez štátny portál (napr. Slovensko.sk) a následne rozúčtované medzi štát a notársku komoru, čím sa odstráni neprehľadnosť cien a zjednoduší administratíva. Súčasne sa navrhuje poníženie poplatkov o DPH tak, ako je tomu aj pri iných správnych poplatkoch vyberaných cez systém slovenskej pošty.
5. **Zverejniť kompletnú vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov v znení neskorších predpisov:** Z hľadiska právnej istoty je nevyhnutné zverejniť vyhlášku, v rámci ktorej bude možné zistiť, akú výšku poplatkov bude pri prvoregistrácii subjekt hradiť u notára. Zverejnenie vyhlášky v kompletnom znení je tiež v záujme notárov, ktorí sa na zmenu potrebujú pripraviť.

4.1.2 Digitalizačné a technické opatrenia

1. **Zriadiť centrálne elektronické rozhranie OR SR 2.0**: Navrhuje sa vytvoriť nové jednotné rozhranie obchodného registra (OR SR 2.0) pre podnikateľov, notárov a štátne inštitúcie - so strojovo čitateľnými dátami, automatickým prepojením nie len na BRIS, živnostenský register, register trestov a register partnerov verejného sektora.

2. **Zaviesť plnohodnotný e-podpis a diaľkovú identifikáciu**: V súlade s nariadením (EÚ) 2024/1183 (eIDAS 2.0)[55], ktoré umožňuje cezhraničné elektronické identifikačné prostriedky a zavádza koncept európskej digitálnej identity vrátane prostriedkov pre diaľkovú identifikáciu, by mala SR umožniť videoidentifikáciu a diaľkové podpisovanie zakladateľských dokumentov.
3. **Zaviesť automatické ukladanie listín do zbierky listín**: Systém by mal automaticky ukladať listiny, ktoré sú prílohou návrhu, bez nutnosti podávať samostatnú žiadosť. Funkčnosť tohto riešenia v Lotyšsku a Estónsku výrazne znížila administratívnu záťaž.
4. **Umožniť späťvzatie a opravu návrhu pred odmietnutím**: Softvér OR SR by mal obsahovať funkciu na doplnenie alebo opravu návrhu pred jeho formálnym odmietnutím, čím sa zníži počet vrátených podaní a zefektívni komunikácia s registrátorom.
5. **Integrovať OR SR s jednotným podnikateľským kontom (JPK)**: Podnikateľ by mal mať možnosť spravovať všetky registračné, daňové a odvodové povinnosti cez jeden účet - po vzore Slovinska (SPOT) a Fínska (MyBusiness Account).
6. **Umožniť automatický zápis konečného užívateľa výhod:** Pri zápise zmien do obchodného registra by mala existovať možnosť automatického zápisu konečného užívateľa výhod tak, ako je tomu pri prvozápise spoločnosti do obchodného registra, čím bude odstránená povinnosť podávania duplicitných podaní.

4.1.3 Administratívne a organizačné opatrenia

1. **Zjednotiť výkladové metodiky registrových súdov**: MS SR by malo vydať záväzný metodický pokyn pre jednotné posudzovanie formálnych náležitostí listín a návrhov, aby sa odstránila nerovnosť medzi regiónmi.
2. **Zaviesť online helpdesk pre podnikateľov**: Zriadiť podporu pre používateľov OR SR s možnosťou online konzultácie, podobne ako britský „Companies House Support“. Zníži sa tým počet chybne podaných návrhov.
3. **Posilniť regionálnu dostupnosť notárov-registrátorov**: MS SR v spolupráci s Notárskou komorou SR by malo vytvoriť sieť notárskych kontaktných miest tak, aby v každom okrese existovala minimálne jedna plne digitalizovaná kancelária.
4. **Zaviesť kvalifikačné školenia pre notárov-registrátorov**: Zaviesť povinné periodické školenia pre notárov zamerané na digitálne nástroje, informačnú bezpečnosť a e-governance, aby sa zabezpečila jednotná úroveň služieb.
5. **Vypracovať „white list“ notárov s certifikáciou kvality**: V spolupráci s MS SR a SBA zverejniť zoznam notárov, ktorí spĺňajú kvalitatívne a časové štandardy (napr. vybavenie do 24 h), čím sa zvýši transparentnosť a motivácia.

4.1.4 Finančné a poplatkové opatrenia

1. **Zaviesť znížené poplatky pre MSP a startupové subjekty**: Podľa vzoru Poľska a Írska by mali byť prvé zápisy malých spoločností a inovatívnych start-upov oslobodené od poplatku alebo znížené na 50% z bežnej sadzby.
2. **Zaviesť možnosť predplatených balíkov pre pravidelných používateľov**: Inštitúcie (napr. advokáti, účtovníci) by mohli využívať predplatené balíky zápisov so zľavou, čím by sa podporila efektívna spolupráca so štátom.

[55] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1183 z 11. apríla 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014, pokiaľ ide o európske digitálne identity (eIDAS 2.0). Úradné znenie dostupné na EUR-Lex: https://eur-lex.europa.eu

3. **Určiť strop pre rezerváciu obchodného mena**: Poplatok za rezerváciu obchodného mena (50 EUR) by mal byť pre MSP znížený na symbolickú úroveň (napr. 20 EUR) alebo odpustený pri následnom prvozápise.
4. **Oslobodiť poplatky u notára od DPH**: Rozdiel, ktorý vzniká pri realizácii zmien v obchodnom registri prostredníctvom notára sa dotýka faktu, že poplatky u notára sú zaťažené DPH. Oslobodením poplatkov u notára od DPH pri prvozápisoch a realizácii zmien by došlo k zrovnoprávneniu a eliminácii negatívnych dopadov na MSP.

4.1.5 Legislatívne úpravy zamerané na MSP

1. **Zaviesť mikro-procedúru pre jednoduché spoločnosti**: Navrhuje sa vytvoriť osobitný režim pre „jednoduché spoločnosti" - štandardizovaný vzor zakladateľskej listiny, elektronický formulár a automatizovaný zápis do 24 h bez notára. Tento model (Poľsko - S24, Estónsko, UK, Maďarsko) významne podporuje malé podnikanie. V tomto smere je možné prijať vhodné opatrenia k už existujúcemu systému zjednodušeného založenia s.r.o., ktorý je aktuálne možný prostredníctvom okresného súdu Žilina a ktorý v prípade monopolizácie prostredníctvom notárov pravdepodobne zanikne.
2. **Odstrániť duplicitu medzi KÚV a zmenou spoločníka**: Zmeny spoločníkov a konečných užívateľov výhod by mali byť technicky prepojené a zapisované jedným podaním.
3. **Zjednotiť formu elektronických výpisov**: Zaviesť elektronické výpisy a historické údaje dostupné bez poplatku, aby podnikatelia nemuseli opakovane platiť za doklady, ktoré sú verejné.
4. **Zjednodušiť zastupovanie zahraničných štatutárov**: Rozšíriť možnosti prístupu k elektronickým schránkam aj pre cudzincov prostredníctvom eIDAS identít alebo iných alternatívnych metód prihlásenia do systému a overenia identity, a umožniť im podávať návrhy bez potreby fyzického zastúpenia.

4.1.6 Ex-post monitoring a hodnotenie dopadov

1. **Vytvoriť systém priebežného hodnotenia vplyvov (KPI)**: V súlade s Jednotnou metodikou posudzovania vplyvov by sa mali zaviesť merateľné indikátory úspešnosti reformy[56]:

- priemerný čas zápisu,
- priemerný náklad na zápis,
- dostupnosť služby v regiónoch,
- miera spokojnosti MSP.

2. **Zverejňovať ročné správy o fungovaní systému OR**: MS SR by malo každoročne publikovať správu o výkonnosti OR vrátane dát o poplatkoch, čase spracovania a početnosti zápisov.
3. **Vykonať nezávislé ex-post hodnotenie po roku 2027**: Po ukončení duálneho režimu (ak bude zachovaný) by mala byť zrealizovaná nezávislá štúdia dopadov na MSP, náklady a dostupnosť služieb, ktorú zabezpečí nezávislá analytická inštitúcia (napr. SBA alebo ÚHP).

56

4.1.7 Strategické odporúčania

1. **Zachovať rovnováhu medzi právnou istotou a jednoduchosťou procesov.** Základnou hodnotou reformy by mala byť predvídateľnosť a rýchlosť, nie formalizmus.
2. **Posilniť princíp „digital by default" a „jedenkrát a dosť".** Všetky registre verejnej správy musia byť interoperabilné a zdieľať dáta automaticky.
3. **Zabezpečiť participáciu podnikateľských organizácií.** Pripomienkovanie technických vyhlášok by malo prebiehať v spolupráci s RÚZ, SBA a SOPK.
4. **Podporiť otvorené dáta (Open API).** Otvorené rozhrania OR SR 2.0 umožnia rozvoj inovatívnych služieb a automatizáciu podnikového prostredia.

Reforma obchodného registra má potenciál stať sa najvýznamnejšou modernizačnou zmenou podnikateľskej infraštruktúry za poslednú dekádu. Aby však splnila svoj cieľ - zjednodušiť a zrýchliť podnikanie na Slovensku - musí byť sprevádzaná reálnymi garanciami právnej istoty, cenovej dostupnosti a digitálnej pripravenosti. Kľúčom úspechu bude **kombinácia digitalizácie, transparentnosti a zodpovedného dohľadu**, čím sa obchodný register stane nie len evidenčným nástrojom, ale aj aktívnou oporou konkurencieschopného a inkluzívneho podnikateľského prostredia.

Záver

Analýza nákladov a prínosov k zákonu o obchodnom registri ukazuje, že **slovenský systém registrácie podnikateľov sa nachádza v období zásadnej transformácie.** Prvá fáza prebehla v roku 2023 zavedením notárov ako registrátorov. Druhá fáza v roku 2025 rozšírila ich kompetencie na zmenové zápisy. Tretia, najvýznamnejšia fáza, je predstavovaná vládnym návrhom rekodifikácie OR, ktorý zavádza materiálnu publicitu, výlučne elektronické konanie, jednotné rozhranie a širšie prepojenia registrov. Reforma smeruje **k výraznej digitalizácii, avšak súčasne prinášajú nové finančné a administratívne náklady, najmä pre MSP, ktoré často nemajú rovnakú technologickú a odbornú pripravenosť ako väčšie podniky.**

Medzinárodné porovnania (OECD Digital Government Index, eGovernment Benchmark, Single Market Scoreboard či BRIS implementačné reporty) dlhodobo poukazujú na to, že Slovensko **patrí medzi krajiny EÚ s významným potenciálom na zrýchlenie a zjednodušenie elektronických služieb verejnej správy**. Zatiaľ čo viaceré členské štáty (napr. Estónsko, Dánsko, Holandsko či Rakúsko) dosiahli vysokú mieru automatizácie registračných procesov, silnú integráciu medzi verejnými registrami a rýchle transakčné časy, **slovenská prax je naďalej determinovaná regionálnymi rozdielmi, manuálnym spracovaním podaní a čiastočnou elektronizáciou**.

Pripravovaná **rekodifikácia OR prináša výrazné posilnenie elektronických procesov, zavedenie materiálnej publicity, prepojenie so systémom BRIS a technické prvky, ktoré zodpovedajú modelom vo vyspelých krajinách EÚ.** Tieto zmeny majú potenciál zvýšiť transparentnosť, jednotnosť údajov a dostupnosť registračných služieb. Z dlhodobého hľadiska môžu prispieť k odstráneniu regionálnych rozdielov v rýchlosti zápisov a k zjednoteniu užívateľskej skúsenosti pre podnikateľov aj verejnosť.

Analýza však zároveň upozorňuje, že úspech rekodifikácie bude závisieť od toho, či sa podarí vybudovať stabilnú IT infraštruktúru, zabezpečiť kapacity registrátorov a registrových súdov a posilniť procesy, ktoré podporia rýchle a spoľahlivé spracovanie elektronických podaní. Skúsenosti iných členských štátov ukazujú, že digitálna transformácia registračného prostredia si vyžaduje nielen legislatívnu zmenu, ale aj investície do technológií, IT bezpečnosti, procesného riadenia a školení.

Pokiaľ ide o nadmernú reguláciu, analýza identifikovala len niekoľko prvkov tzv. zachovaného gold-platingu, pričom jeho rozsah je obmedzený a ide skôr o pokračovanie doterajšej praxe než o nové dodatočné povinnosti.

Celkovo možno konštatovať, že reforma obchodného registra je významným krokom k modernizácii podnikateľského prostredia na Slovensku. Aby priniesla očakávané výsledky, bude nevyhnutné zabezpečiť kvalitnú implementáciu, zverejniť chýbajúce výšky poplatkov, posilniť interoperabilitu verejných registrov a priebežne sledovať dopady nového systému na rýchlosť, náklady a dostupnosť registračných služieb. Systematické ex post hodnotenie po roku 2027 by malo poskytnúť odpoveď na to, či sa podarilo dosiahnuť zrýchlenie a zjednodušenie procesov, či sa znížila administratívna záťaž podnikateľov a či modernizácia prispela k vyššiemu postaveniu Slovenska v medzinárodných rebríčkoch digitálnej verejnej správy.

Zoznam zdrojov

Európska legislatíva a oficiálne dokumenty

- **Smernica (EÚ) 2017/1132** o určitých aspektoch práva obchodných spoločností.
- **Smernica (EÚ) 2019/1151** z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o používanie digitálnych nástrojov a postupov v práve obchodných spoločností.
- **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1183** z dňa 30. apríla 2024 o európskej digitálnej identite a zrušení nariadenia (EÚ) č. 910/2014.
- **Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2006/123/ES** o službách na vnútornom trhu.

Slovenská legislatíva a strategické dokumenty

- **Zákon č. 530/2003 Z. z.** o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- **Zákon č. 268/2023 Z. z.,** ktorým sa mení zákon o obchodnom registri.
- **Zákon č. 309/2023 Z. z.,** ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony v súvislosti s digitalizáciou justície.
- **Vyhláška MS SR č. 389/2023 Z. z.** o registrácii údajov do obchodného registra registrátorom.
- **Vyhláška MS SR č. 302/2024 Z. z.,** ktorou sa mení a doplňa vyhláška č. 389/2023 Z. z.
- **Vyhláška MS SR č. 31/1993 Z. z**. o odmenách a náhradách notárov.
- **Vyhláška MS SR č. 390/2023 Z. z.,** ktorou sa mení a doplňa vyhláška MS SR č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov.
- **Vyhláška MS SR č. 301/2024 Z. z.,** ktorou sa mení a doplňa vyhláška MS SR č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov.
- **Zákon č. 71/1992 Z. z.** o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.
- **Vládny návrh zákona o obchodnom registri (rekodifikácia OR - UV-32240/2025).**
- **Programové vyhlásenie vlády SR 2023 - 2027.**
- **Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov**, schválená uznesením vlády SR č. 24/2015 v znení uznesení č. 513/2015, č. 76/2016, č. 234/2021, č. 383/2022 a č. 479/2023.

Medzinárodné zdroje a odborné štúdie

- **OECD (2023):** ***SME and EntreprenEURship Outlook 2023.*** Paris: OECD Publishing. Dostupné na: OECD SME and EntreprenEURship Outlook 2023 | OECD
- **OECD (2023):** ***Digital Government Index 2023.*** Paris: OECD Publishing. Dostupné na: OECD Digital Government Index | Society Indicators
- **Európska komisia (2024):** ***Digital Decade 2024: eGovernment Benchmark***. Dostupné na: Digital Decade 2024: eGovernment Benchmark | Shaping EURope's digital future
- **Európska komisia (2024):** ***Single Market Scoreboard 2024.*** Dostupné na: The Single Market and Competitiveness Scoreboard | Single Market and Competitiveness Scoreboard
- **Európska komisia (2023):** ***Digitalisation of Company Law - Evaluation / Impact Assessment Study***. Dostupné na: Studies on company law and corporate governance - EURopean Commission

- **Európska komisia (2024):** ***SME Fact Sheet - Slovakia 2024 (SME Performance Review).***
  Dostupné na: DocsRoom - EURopean Commission
- **Európska komisia (2023):** ***Single Digital Gateway and Interoperability of Registers - Implementation Report.*** Dostupné na: First Implementation Report on the Single Digital Gateway - Internal Market, Industry, EntreprenEURship and SMEs
- **Európsky e-Justice portál:** ***Business registers - search for a company in the EU (BRIS).*** Dostupné na: Business registers - search for a company in the EU | EURopean e-Justice Portal
- **Európsky parlament (2024):** ***Enhanced digital tools and processes in company law - EU Legislation in Progress (EPRS Briefing).*** Dostupné na: Enhanced digital tools and processes in company law
- **OECD (2023/2024):** ***OECD Digital Government Index - prehľad a metodika.*** Dostupné na: 2023 OECD Digital Government Index | OECD

Národné analýzy, pripomienky a odborné stanoviská

- **Pripomienky a stanoviská k návrhu zákona o obchodnom registri (UV-32240/2025):**
  Slovak Business Agency (2024), Republiková únia zamestnávateľov (2024), Zväz automobilového priemyslu SR (2024), Klub 500 (2024), Notárska komora Slovenskej republiky (2024), Slovenská obchodná a priemyselná komora (2024), Ministerstvo spravodlivosti SR (2025). Dostupné na: Legislatívny proces - UV-32240/2025
- **Ministerstvo spravodlivosti SR (2024):** *Dôvodová správa k zákonu č. 268/2023 Z. z.* Dostupné na: Legislatívny proces - UV-32240/2025

Webové a štatistické zdroje

- https://e-justice.EURopa.eu
- https://ettevotjaportaal.rik.ee
- https://ems.ms.gov.pl
- https://or.justice.cz
- https://www.ajpes.si
- https://www.registrucentras.lt
- https://guichet.public.lu
- https://www.economie.fgov.be
- https://www.kvk.nl
- https://find-and-update.company-information.service.gov.uk
- https://data.oecd.org
- https://single-market-scoreboard.ec.EURopa.eu
- https://single-market-economy.ec.EURopa.eu/smes
- https://digital-strategy.ec.EURopa.eu
- https://worldbank.org/en/programs/businessready